

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 7-9 listopada 2018
na kierunku kulturoznawstwo prowadzonym
na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego**

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu.....	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	8
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	10
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	10
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	10
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	15
Zalecenia	15
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	15
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	16
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Zalecenia	26
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.....	25
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	25
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	28
Zalecenia.....	29
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia.....	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Zalecenia	33
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36
Zalecenia	36
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia.....	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	37
Zalecenia	37
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia.....	38
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7	38
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Zalecenia	41

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	40
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8	40
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Zalecenia	44
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	43
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	47
Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: Prof. dr hab. Małgorzata Leyko, członek PKA
członkowie:

1. dr hab. Violetta Wróblewska, prof. UMK, ekspert PKA
2. dr hab. Marianna Michałowska, prof. UAM, ekspert PKA
3. mgr inż. Maciej Markowski, ekspert ds. postępowania oceniającego
4. mgr Dominik Postaremczak, ekspert ds. pracodawców
5. p. Konrad Krawczyk, ekspert ds. studentów

1.2. Informacja o procesie oceny

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi dokonywała oceny programowej na kierunku kulturoznawstwo, prowadzonym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego. Ocena kierunku została zainicjowana zgodnie z harmonogramem prac Komisji na rok akademicki 2018/2019, (na podstawie Uchwały Nr 449/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 9 lipca 2018 r). w związku z upływem okresu, na który została wydana przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w ramach oceny instytucjonalnej, ocena pozytywna, (Uchwała Nr 312/2013 z dnia 6 czerwca 2013 r.). Poprzednia ocena programowa kierunku kulturoznawstwo została przeprowadzona w 2007 roku i zakończyła się oceną pozytywną wydaną przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dniu 13 marca 2008 r. Informacja dotycząca realizacji zaleceń PKA sformułowanych w ramach poprzednich ocen jakości kształcenia w odniesieniu do kierunku kulturoznawstwo zawarta została w punkcie 5 niniejszego raportu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeglądu prac dyplomowych i etapowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Instytutu Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych odpowiedzialnego za prowadzenie kierunku, reprezentantami interesariuszy zewnętrznych, pracownikami i studentami ocenianego kierunku. Zespół Oceniający odbył również spotkanie z przedstawicielami Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, samorządu studenckiego oraz kół naukowych. Dokonano również wizytacji infrastruktury dydaktycznej Wydziału związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Kulturoznawstwo	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Nauki humanistyczne	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Nauki humanistyczne / kulturoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów 180 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Przestrzenie kultury	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	179	-
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	2170	

Nazwa kierunku studiów	Kulturoznawstwo	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	II stopnia	

Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Nauki humanistyczne	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Nauki humanistyczne / kulturoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	4 semestry 120 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	teoria i antropologia kultury teatrologia filmoznawstwo i wiedza o mediach kultura literacka komunikacja kulturowa estetyka miasta	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	73	5
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	Specjalności: teoria i antropologia kultury - 915 teatrologia - 930 filmoznawstwo i wiedza o mediach - 870 kultura literacka - 900 komunikacja kulturowa - 840	

	estetyka miasta - 900	
--	--------------------------	--

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni

Kryterium: skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia uznano za spełnione w stopniu zadowalającym. W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego PKA jednostka przedstawiła przeprowadzone działania naprawcze, tzn. opracowała i wdrożyła kompleksową procedurę okresowego przeglądu programu kształcenia, w szczególności uwzględniając aktualność i spójność koncepcji kształcenia oraz zasady dokumentowania tego

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

procesu; podjęła działania na rzecz doskonalenia publicznego dostępu do informacji i przedstawiła procedury monitorowania dostępu do informacji w skali całego Wydziału, proces ciągłego usprawniania systemu oraz poszerzania dostępu (rozbudowa wersji w języku angielskim i rosyjskim) dla różnych grup interesariuszy. Uznając, że zalecenia ZO PKA zostały spełnione, ocena tego kryterium została podniesiona do w pełni. Tym samym poziom prowadzonego kształcenia na kierunku "kulturoznawstwo" odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1. Koncepcja kształcenia sformułowana dla kierunku kulturoznawstwo prowadzonym przez Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych (dalej INKSI) wpisuje się w misję i strategię Uniwersytetu Śląskiego, przyjętą przez Senat UŚ na posiedzeniu w dniu 20.05.1997 r., strategię rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2012–2020, uchwaloną przez Senat uczelni na posiedzeniu 24.01.2012 r. oraz jest zgodna ze strategią rozwoju Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego, zatwierdzoną na posiedzeniu Rady Wydziału 15.01.2013 r. Zgodnie ze wskazanymi dokumentami do najważniejszych celów kształcenia w Jednostce należy prowadzenie badań naukowych opartych na wartościach takich, jak prawda i wiedza oraz upowszechnianie ich wyników poprzez wysokiej jakości nauczanie na różnych poziomach kształcenia, co ma przyczynić się nie tylko do zdobywania wiedzy przez społeczeństwo, ale też ma sprzyjać formowaniu twórczych postaw wobec świata i przygotowywać absolwentów do funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. W związku z tym, w Jednostce w zakresie dydaktyki realizowane są strategiczne cele nastawione na doskonalenie programów studiów kładących nacisk na interdyscyplinarność i zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, m.in. poprzez dostosowywanie koncepcji kształcenia do wymogów współczesnego świata.

W procesie ustalania koncepcji kształcenia brały udział wszystkie zainteresowane podmioty, tj. pracownicy jednostki, przedstawiciele studentów, którzy mają także możliwość wpływania na program studiów w zakresie jego projektowania, weryfikacji i oceny procesu kształcenia (wchodzą w skład Rady Wydziału, opiniują programy Kierunkowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, wchodzącego w skład Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia), a także interesariusze zewnętrzni (Wydziałowa Rada Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych; pośredni wpływ mają zawarte w ankietach opinie absolwentów oraz pracodawców oceniających praktyki zawodowe).

Realizowana na kierunku koncepcja kształcenia zakłada – zgodnie z celami strategicznymi – kształcenie kulturoznawcze w powiązaniu z najnowszymi badaniami w tej dyscyplinie. Na I stopniu blok przedmiotów kierunkowych realizowany jest w ramach obowiązkowej specjalności *Przestrzenie kultury*, a jego dopełnieniem są obowiązkowe praktyki zawodowe pozwalające na zdobycie potrzebnych na rynku pracy umiejętności oraz kompetencji zawodowych. Na III roku studiów I stopnia zakłada się, jak wynika z systemu USOS, wybór jednej z kilku specjalizacji, takich jak *Promotor dziedzictwa kulturowego*, *Estetyczne kształtowanie przestrzeni*, *Organizator instytucji życia kulturalnego*, *Organizator i promotor widowisk*, *Organizator i promotor projektów* czy *Przestrzenie kultury*, chociaż na ich temat nie ma mowy w dokumentacji dostarczonej ZO PKA, poza ogólnikowymi wzmiankami w raporcie samooceny (np. s. 25 „moduły specjalizacyjne do wyboru, seminaRIA dyplomowe i przedmioty specj.”; na s. 44 mowa o pisaniu prac dyplomowych w obrębie wybranych specjalizacji). Brak także informacji na ich temat w dołączonym do raportu

programie studiów. W zbiorczym zestawieniu przedmiotów (zał. Nr 3) jest mowa jedynie o przedmiotach specjalizacyjnych do wyboru, a nie o specjalizacjach.

Na II stopniu kształcenia blok przedmiotów kierunkowych, poszerzających treści ze studiów I stopnia z naciskiem na rozwijanie kompetencji badawczych, uzupełniają specjalności (*Estetyka miasta, Filmoznawstwo i wiedza o mediach, Komunikacja kulturowa, Kultura literacka, Teatrologia* oraz *Teoria i antropologia kultury*) i obowiązkowe praktyki zawodowe. Wybór jednej ze specjalności jest obowiązkowy dla studentów II stopnia, którzy powinni uzyskać, zgodnie z koncepcją kierunku, możliwie pełną wiedzę kulturoznawczą oraz specjalizacyjną, pozwalającą na funkcjonowanie na rynku pracy w różnych obszarach kulturowych. Możliwa jest realizacja więcej niż jednej specjalności (pond limit 120 pkt. ECTS). Zdolni absolwenci mogą kontynuować edukację na studiach III stopnia, czemu sprzyja m.in. przygotowanie studentów do pracy badawczej dzięki blokowi przedmiotów metodologicznych.

Przy opracowywaniu koncepcji kierunku brano pod uwagę doświadczenia krajowe oraz międzynarodowe. W pierwszym wypadku, ponieważ kulturoznawstwo w INKSI jest jednym z najstarszych w Polsce (powstało w latach 70. XX w.), program uwzględniał stan badań oraz tradycje szkoły polonistycznej w szerokich kontekstach kulturowych, z której kierunek na UŚ się wywodził. Obecnie przy modyfikacji programu uwzględnia się propozycje programowe kierunków kulturoznawczych prowadzonych na innych uczelniach w Polsce. W drugim przypadku, dzięki współpracy z licznymi zagranicznymi ośrodkami (wspólne projekty, konferencje), rozbudowano program o treści z zakresu nowych mediów, co zaowocowało także powstaniem nowego kierunku studiów prowadzonego przez jednostkę – kultury mediów. Ponadto program studiów przewiduje prowadzenie kilku przedmiotów w językach obcych – w języku angielskim (pomijając obowiązkowe lektoraty na I i II stopniu) w wersji opcjonalnej (tj. po wyrażeniu zgody przez całą grupę).

Kulturoznawstwo na UŚ, podobnie jak inne tego typu kierunki w Polsce, kształci studentów w zakresie ogólnej teorii i historii kultury oraz szczegółowej wiedzy o teatrze, literaturze, filmie, mediach, estetyce miasta oraz komunikacji kulturowej. Dzięki szerokiej ofercie programowej student zdobywa umiejętności analizy i interpretacji różnych zjawisk kulturowych z uwzględnieniem kontekstów historycznych i społecznych, poznaje mechanizmy funkcjonowania sektora kultury i mediów oraz formy aktywizacji kulturowej, zyskując przy tym świadomość i wiedzę dotyczącą pielęgnacji wartości kultury narodowej i regionalnej. Studenci II stopnia zdobywają dodatkową wiedzę specjalizacyjną z wybranego zakresu, przygotowującą do podjęcia pracy. Za oryginalną propozycję Jednostki należy uznać rozbudowany kompleks przedmiotów z zakresu nowych mediów oraz liczne specjalności (*Filmoznawstwo i wiedza o mediach* – kształci przyszłych filmoznawców i medioznawców; *Komunikacja kulturowa* – przygotowuje do pracy w mediach, w instytucjach publicznych; *Kultura literacka* – daje umiejętności pracy w zakresie marketingu i promocji książki oraz krytyki literackiej; *Teatrologia* – przygotowuje w zakresie animacji teatralnej oraz prowadzenia zajęć z zakresu wiedzy o teatrze w ramach różnych instytucji edukacyjnych i w placówkach kulturalnych; *Teoria i antropologia kultury* – kształci przyszłych badaczy i analityków kultury). Na szczególną uwagę zasługuje powstała w wyniku konsultacji społecznych – ze studentami i interesariuszami zewnętrznymi – oryginalna specjalność *Estetyka miasta*, kształcąca m.in. umiejętności analizy przestrzeni miejskiej w kontekście strategii miejskich, tradycyjnych i cybernetycznych.

1.2. Problematyka i kierunki badań prowadzonych w INKSI są zgodne z zakresem dyscypliny naukowej, z której wywodzi się kierunek i do której odnoszą się efekty kształcenia, tzn. sytuują się w obszarze nauk humanistycznych, w dziedzinie nauk humanistycznych i dyscyplinie

kulturoznawstwo. Badania prowadzone w jednostce są różnorodne, wielokierunkowe i obejmują m.in. antropologiczne, komunikacyjne i edukacyjne aspekty technocodzienności, estetyczne i antropologiczne konteksty kultury, estetyczne konteksty współczesności, komunikację społeczną i jej kulturowe uwarunkowania, media w kulturze, wiedzę o kinie i nowych mediach, teatr i dramacie wśród społecznych i artystycznych praktyk performatywnych, wiedzę o teatrze i dramacie, kulturę literacką, uniwersalne i kontekstualne uwarunkowania zjawisk kulturowych oraz kulturę polską w kontekście innych kultur – teorię, historię i antropologię kultury. Przedstawiona zespołowi oceniającemu dokumentacja (spisy i przykłady publikacji pracowników, lista udziału pracowników w konferencjach i pracach w zespołach badawczych – polskich i zagranicznych) oraz analiza programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, potwierdza zgodność prowadzonej dydaktyki z profilem badawczym pracowników. Na studiach I stopnia kulturoznawstwa, zgodnie z opisem efektów kształcenia przewidzianych dla specjalności *Przestrzenie kultury*, dającej szerokie spektrum wiedzy kulturoznawczej, w tym podstawowe informacje o kulturze, instytucjach kultury i kontekstach kulturowych, 02-KO1SN-12_W07 (odpowiada efektowi obszarowemu H1A_W07) – student „zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dyscyplin kulturoznawczych”, a także – zgodnie z 02-KO1SN-12_W10 (odpowiada efektowi obszarowemu H1A_W10) – „ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury (badawczych, artystycznych i placówkach upowszechniania), orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym i intelektualnym”. Realizacji powyższych efektów sprzyjają badania m.in. z zakresu antropologii kultury, uwarunkowań zjawisk kulturowych oraz kultury polskiej w kontekście innych kultur. Na II stopniu studiów powiązanie badań prowadzonych w Jednostce i programu studiów szczególnie widoczne jest w obszarze poszczególnych specjalności, np. w obrębie *Filmoznawstwa i wiedzy o mediach*, *Teatrologii*, *Komunikacji kulturowej*, *Kultury literackiej* – zgodnie z opisem efektów kształcenia: 02-KO2SN-12_W02 (odpowiada efektowi obszarowemu H2A_W02) – student „zna terminologię kulturoznawczą na poziomie rozszerzonym (w tym z teorii, antropologii, filozofii i historii kultury, nauki o literaturze, nauki o teatrze i filmie, estetyki, komunikacji kulturowej i wiedzy o mediach)”, którego realizacji sprzyjają m.in. badania w zakresie wiedzy o kinie i nowych mediach, teatrze i dramacie oraz kulturze literackiej. Działalność badawcza pracowników w zakresie metodologii badań kulturoznawczych umożliwia realizację kierunkowych efektów na I stopniu studiów, np. 02-KO1SN-12_W03 (odpowiada efektowi obszarowemu H1A_W03) – „Student ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu kulturoznawstwa, w tym: teoria kultury, antropologia kultury, historia kultury, historia literatury, krytyka i interpretacja literacka, teoria i antropologia literatury, teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, kultura wizualna, teatrologia i sztuki performatywne, filmoznawstwo i media audiowizualne”, a na II stopniu, np. 02-KO2SN-12_W01 (odpowiada efektowi obszarowemu H2A_W01) – student „ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej kulturoznawstwa, którą jest w stanie rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej”.

Zakres i problematyka prowadzonych badań pracowników INKSI, na który składają się kulturoznawcze publikacje w języku polskim i w językach kongresowych, w tym monografie autorskie oraz wieloautorskie, artykuły w polskich i zagranicznych punktowanych czasopismach z list MNiSzW, a także w tomach zbiorowych, są różnorodne i w pełni odpowiadają wskazanym przez jednostkę modułom związanym z prowadzonymi badaniami naukowymi, co umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia i realizację programu studiów. Powyższa uwaga dotyczy także efektów w zakresie umiejętności umożliwiających przygotowanie

i prowadzenie badań na I i II stopniu studiów, np. na I stopniu 02-KO1SN-12_U02 (odpowiada efektowi obszarowemu H1A_U02) – student „umie sformułować pytania badawcze i przeprowadzić analizę wyselekcjonowanych problemów, potrafi dobierać metody i narzędzia analityczne do badanego materiału, jest w stanie opracować wyniki badawcze i zaprezentować je w postaci referatu bądź publikacji”, a na II stopniu np. 02-KO2SN-12_U02 (odpowiada efektowi obszarowemu H2A_U02), student „posiada pogłębione umiejętności badawcze w zakresie analizy prac naukowych, syntezy różnych idei i poglądów; potrafi przeprowadzić analizę złożonych problemów, potrafi dobierać metody i stosować odpowiednie narzędzia badawcze, jest w stanie opracować i zaprezentować wyniki badawcze”, a także 02-KO2SN-12_U03 (odpowiada efektowi obszarowemu H2A_U03) „umie samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu kulturoznawstwa, poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować zadania zmierzające do samorozwoju zawodowego”.

Różnorodne badania naukowe pracowników prowadzone w ramach kulturoznawstwa wpływają na koncepcję kształcenia, efekty kształcenia i doskonalenie programu studiów, a jednocześnie są wykorzystywane w praktyce dydaktycznej. Przekładają się przede wszystkim na treści programowe zajęć seminaryjnych, konwersatoriów i wykładów, czego dowodzi ich tematyka powiązana z badaniami, np. w ramach specjalności *Estetyka miasta czy Filmoznawstwo i wiedza o mediach*.

1.3. Efekty kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo, studia I i II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, zostały przyjęte Uchwałą nr 133 Senatu UŚ z dnia 29 maja 2012 roku. Efekty te przyporządkowują kierunek do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych oraz wskazują na kulturoznawstwo jak dyscyplinę naukową, z której kierunek się wywodzi.

Liczba efektów na kierunku kulturoznawstwo jest zrównoważona, bowiem na I stopniu studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) zakłada się 14 efektów w zakresie wiedzy i 13 w zakresie umiejętności, a 6 w zakresie kompetencji społecznych, zaś na II stopniu studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) odpowiednio – 12, 14 i 6. Efekty kierunkowe są spójne z obszarowymi dzięki ich uszczegółowieniu w odniesieniu do dyscypliny. Obowiązujące efekty kształcenia realizują wszystkie efekty z obszaru nauk humanistycznych odpowiednio dla I i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych o profilu ogólnoakademickim.

Opisy efektów kierunkowych, pozostające w zgodzie z wyżej wskazaną dyscypliną, zostały prawidłowo powiązane z koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku, zapewniając uzyskanie przez studenta wiedzy i umiejętności z zakresu kulturoznawstwa oraz przygotowanie do prowadzenia badań na dalszym etapie kształcenia akademickiego.

Na I stopniu studiów zakładane efekty kształcenia umożliwiają, oprócz zdobycia wiedzy ogólnej, także uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji przydatnych na rynku pracy, np. w zakresie dziennikarstwa i komunikacji społecznej (np. 10_W04, 07_U05) i innych przedmiotów specjalizacyjnych. Na I stopniu studiów stacjonarnych przewiduje się również praktyki pozwalające na poszerzenie kompetencji zawodowych, np. zdobycie wiedzy w zakresie funkcjonowania instytucji kultury (FA1_W03, FA1_W04, odpowiada efektom kształcenia modułu pz_W10), umiejętności pracy w grupie (kod kierunkowy efektu kształcenia FA1_U12, FA1_U21, odpowiada efektom kształcenia modułu pz_K02), pozyskanie kompetencji odpowiedniego określenia priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (FA1_K06, odpowiada efektem kształcenia modułu pz_K03). Zakładane dla praktyk efekty kształcenia są spójne z efektami kierunkowymi. Na I stopniu studiów niestacjonarnych nie przewidziano praktyk zawodowych, ale w programie założono, że analogiczne efekty kształcenia można zrealizować w ramach licznych zaplanowanych przedmiotów. Na przykład wiedzę

o funkcjonowaniu instytucji student pozyskuje w trakcie zajęć: *Organizacja kultury*, jak również *Współczesny teatr polski czy Ekspozycje sztuki* (02-KO1SN-12_W10), umiejętności pracy w grupie pozyskuje podczas zajęć *Organizacja kultury* czy *Teatr w kulturze* (02-KO1SN-12_K02), zaś kompetencje przydatne przy określeniu priorytetów służących realizacji zaplanowanych zadań m.in. w czasie zajęć *Teatr w kulturze* oraz *Uniwersalne i lokalne uwarunkowania współczesnych kultur narodowych* (02-KO1SN-12_K03). Realizacji efektów kształcenia sprzyjają przyjęte formy pracy projektowej i zespołowej.

Na studiach I stopnia student doskonali również umiejętności językowe, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego (H1A_U10). Na II stopniu kształcenie językowe opisuje odpowiednio efekt: P7S_UK (n. hum.). Na II stopniu studiów przewiduje się uzyskanie efektów dotyczących specjalizacyjnego przygotowania zawodowego. Wśród efektów kierunkowych uwzględniono również efekty dotyczące znajomości języka obcego: na I stopniu student „ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego” (02-KO1SN-12_U10), a na II stopniu nie określono poziomu umiejętności, a jedynie stwierdzono, że student „porozumiewa się w języku obcym, posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu danego kierunku w języku obcym” (02-KO2SN-12_U14). Efekty w zakresie znajomości języka są niezależne od specjalności.

W opisie efektów sformułowanych dla II stopnia studiów przyjęto zasadę, że pogłębiają one efekty przewidziane dla kulturoznawstwa na I stopniu studiów i tak jest w rzeczywistości, zarówno w odniesieniu do efektów z zakresu wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Podczas gdy na I stopniu kształcenia zakłada się w zakresie wiedzy, że student „ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu kulturoznawstwa w systemie nauk humanistycznych oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej” (02-KO1SN-12_W01), to na stopniu II kształcenia jest mowa o tym, że student „ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej kulturoznawstwa, którą jest w stanie rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej” (02-KO2SN-12_W01). Na I stopniu w zakresie umiejętności zakłada się, że student „potrafi wyszukiwać w różnych źródłach i selekcjonować potrzebne wiadomości, a następnie je analizować, interpretować, oceniać i użytkować” (02-KO1SN-12_U01), zaś na II stopniu odpowiedni efekt zakłada, że student „potrafi wyszukiwać w różnych źródłach i selekcjonować potrzebne wiadomości, a następnie je analizować, interpretować, integrować i oceniać oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy” (02-KO2SN-12_U01). Z kolei w zakresie kompetencji społecznych na I stopniu mowa o tym, że student „rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie” (02-KO1SN-12_K01), a na II stopniu – student „rozumie potrzebę pogłębiania swej wiedzy i umiejętności, inspirowanie edukacyjne działania innych i animuje życie kulturalne” (02-KO2SN-12_K01). Tym samym osiąmane efekty zakładają stały rozwój studenta i stopniowy przyrost jego wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Podstawą oceny spójności kierunkowych efektów kształcenia z efektami określonymi dla poszczególnych modułów zajęć są sylabusy przedmiotów. Na ocenianym kierunku sylabusy są dostępne on-line w postaci sformalizowanej na stronie uczelni, w systemie USOS. W sylabusach poszczególnych przedmiotów efekty kształcenia zapisane zostały z wykorzystaniem oznaczeń przyjętych dla efektów kierunkowych. Opisy rozwijające efekty kierunkowe charakteryzują się różnym stopniem ogólności, od kilku do kilkunastu zdań i niekiedy odnoszą się do treści

programowych, a nie zdobytej wiedzy czy umiejętności, np. w ogólnej prezentacji *Historii filozofii* (I stopień) założono: „Moduł *Historia filozofii* (starożytność i średniowiecze). Podstawowe zagadnienia i problemy filozofii ukazane w perspektywie historycznej. Studenci poznają zagadnienia, pojęcia i teorie związane z metafizyką i ontologią, epistemologią i etyką, jak również z rozumieniem samej filozofii, a obejmujące najważniejsze prądy filozoficzne starożytności i średniowiecza” (02-K01S-12-01), lecz w sylabusie nie rozwinięto tych efektów, zawarto tylko ogólnikową formułę „Wykład obejmuje wiadomości z zakresu filozofii starożytnej i średniowiecznej”, więc warto byłoby na poziomie sylabusów doprecyzować zakładane efekty kształcenia. Sylabusy nie zawierają odniesień do efektów obszarowych, ale przedstawione zespołowi oceniającemu macierze – osobne dla I i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych – pozwalają na potwierdzenie spójności szczegółowych efektów kształcenia dla modułów z efektami kierunkowymi.

Na I stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wśród efektów kształcenia umożliwiających studentom uzyskanie podstawowej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, znajdują się m.in.: 02-K01SN-12_U01, 02-K01SN-12_U02, 02-K01SN-12_U03, a na II stopniu to 02-K02SN-12_U01, 02-K02SN-12_U02 i 02-K02SN-12_U03. Szeroki zakres efektów kierunkowych, które uwzględniają pogłębioną wiedzę, umiejętności badawcze oraz kompetencje niezbędne w pracy badawczej, należy uznać za dobrą praktykę. Tym samym należy stwierdzić, że kluczowe efekty kształcenia na studiach II stopnia, znajdujące odbicie w poszczególnych efektach przedmiotów, zostały nakierowane na osiągnięcie przez studentów umiejętności badawczych. Tym samym studia I i II stopnia – stacjonarne i niestacjonarne – zapewniają studentom równowagę efektów kształcenia.

Studenci mają dostęp do opisu zakładanych efektów kształcenia w sylabusach przedmiotów w systemie USOS, a na początku semestru są informowani o efektach przedmiotowych na zajęciach przez nauczycieli akademickich. Zdaniem studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA i w opinii samego Zespołu Oceniającego, efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały, uwzględniają specyfikę kierunku i pozwalają na dobór właściwych metod weryfikujących stopień ich osiągnięcia. Efekty kształcenia oddają ogólnoakademicki charakter studiów. Według ZO PKA opis efektów dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z dyscypliną jest sformułowany prawidłowo i tym samym umożliwia właściwą ich weryfikację.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka sformułowała spójną i wyrazistą koncepcję kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo, zgodną z misją i strategią Uczelni oraz Wydziału. Plany rozwojowe biorą pod uwagę najnowsze tendencje zachodzące w kulturoznawstwie i wychodzą naprzeciw oczekiwaniom studentów.

Problematyka i kierunki badań realizowanych w INKSI są zgodne z zakresem dyscypliny naukowej kulturoznawstwo, z której wywodzi się kierunek i do której odnoszą się efekty kształcenia, z uwzględnieniem także zajęć specjalizacyjnych. Prowadzone przez pracowników badania przekładają się na treści programowe zajęć, zwłaszcza na tematykę seminariów, konwersatoriów i wykładów. Kierunek został właściwie przyporządkowany do dziedziny i obszaru nauk humanistycznych, efekty kształcenia są spójne z efektami obszarowymi, a macierze wskazują na ich realizację w procesie dydaktycznym. Efekty kształcenia pozostają w zgodzie z dyscypliną, która stanowi podstawę kierunku, i zostały powiązane z realizowaną na nim koncepcją kształcenia. Dzięki temu student na ocenianym kierunku może uzyskać poziom

zakładanej wiedzy i umiejętności z zakresu kulturoznawstwa oraz przygotować się do prowadzenia badań naukowych na dalszym etapie kształcenia akademickiego.

Zalecenia

1. W koncepcji kształcenia należy określić strukturę programu, z uwzględnieniem specjalności, specjalizacji, przedmiotów specjalizacyjnych z zachowaniem jej elastyczności.
2. Rozważyć wprowadzenie na niestacjonarnych studiach I stopnia praktyk zawodowych, analogicznie jak na studiach stacjonarnych, dających studentom możliwość realizacji efektów kształcenia w sytuacjach zawodowych.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1. Przewidziany dla kierunku kulturoznawstwo program oraz plan studiów umożliwiają realizację programowych treści na obu stopniach i są dostosowane do efektów założonych dla kulturoznawstwa, zarówno dla studiów stacjonarnych, jak też niestacjonarnych. Studia licencjackie trwają 6 semestrów i obejmują przedmioty kierunkowe zdefiniowane dla jednej specjalności – *Przestrzeń kultury*, a studia magisterskie trwają 4 semestry i obejmują przedmioty kierunkowe zdefiniowane dla 6 specjalności (jedna do wyboru). Na I stopniu student uzyskuje w sumie 180 ECTS, a na II stopniu 120 ECTS, przy czym liczba punktów obejmuje realizację jednej specjalności, której wybór na studiach magisterskich jest obowiązkowy. W przypadku wyboru drugiej specjalności, co dopuszcza regulamin studiów, liczba punktów ulega zwiększeniu.

W czasie trwania studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, na I i II stopniu kulturoznawstwa realizacja treści programowych została rozłożona równomiernie, zaś wszystkie moduły zajęć wyodrębniono we właściwy sposób (nieprecyzyjny jest jedynie status tzw. przedmiotów specjalizacyjnych na III roku I stopnia) i dostosowano do specyfiki kształcenia. Zaplanowana kolejność przedmiotów w planie studiów jest w pełni uzasadniona merytorycznie, także w przypadku przedmiotów wchodzących w zakres wszystkich specjalności. Pozytywnie na temat modułów i ich wyodrębnienia wypowiedzieli się również studenci kierunku w czasie spotkania z ZO PKA.

Przyjęty dla kierunku system ECTS funkcjonuje zgodnie z obowiązującymi standardami, tzn. liczba punktów przypisywana poszczególnym zajęciom (od 2 do 5 ECTS za przedmioty ogólne i specjalizacyjne, a od 8 do 16 ECTS za seminaria dyplomowe) nie budzi zastrzeżeń, co potwierdzili również studenci w trakcie spotkania z przedstawicielami ZO. Zostały również spełnione wszelkie wymagania, które określono w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów, a dotyczące liczby punktów przypisanych przedmiotom powiązanym z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi. Na studiach obu stopni przekraczają one 50% ogólnej liczby pkt. ECTS.

Przewidziane w programie studiów formy dydaktyczne (wykłady, ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria, seminaria i praktyki) uwzględniają specyfikę poszczególnych przedmiotów

i zapewniają studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Godzien podkreślenia jest znaczny procentowy udział zajęć laboratoryjnych, konwersatoryjnych, ćwiczeń i lektoratów w stosunku do procentowego udziału wykładów, co sprzyja aktywizacji studentów. Na przykład na I stopniu liczba godzin wykładów wynosi 600 h, laboratoriów 1230 h, seminariów 60 h, lektoratów 120 h, praktyk i zajęć terenowych 100 h, zaś na II stopniu liczba godzin nieco się różnicuje w zależności od specjalności, ale odchylenia są nieznaczne. I tak, dla spec. *Filmoznawstwo i wiedza o mediach* wykłady to 225 h, laboratoria 525 h, seminaria 90 h, a lektoraty 30 h, zaś na spec. *Komunikacja kulturowa* wykłady to 225 h, laboratoria 495 h, seminaria 90 h, zaś lektoraty 30 h. Zasadę dominacji form aktywizujących nad pozostałymi zastosowano również na studiach niestacjonarnych, odpowiednio na I stopniu – wykłady 320 h, laboratoria 750 h, seminaria 40 h, lektoraty 80 h, a na II stopniu, w zależności od specjalności, np. dla spec. *Filmoznawstwo i wiedza o mediach* wykłady 150 h, laboratoria 350 h, seminaria 60 h, lektoraty 20 h, a dla spec. *Komunikacja kulturowa* wykłady to 150 h, laboratoria 310 h, seminaria 60 h, lektoraty 20 h. Tym samym należy stwierdzić, że proporcje między wykładami a innymi formami zajęć są właściwe. Wykłady dotyczące treści podstawowych bardzo często uzupełniane są zajęciami w formie laboratorium (konwersatorium), co sprzyja większej aktywizacji studenta i stosowaniu różnorodnych sposobów przekazywania wiedzy. Na I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych do zajęć prowadzonych w taki sposób należą, np. *Dzieje myśli teoretycznokulturowej*, *Edukacja medialna*, *Główne kierunki filmu światowego*, *Historia filozofii (nowożytność i współczesność)*, na II roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych – *Antropologia filozoficzna*, *Antropologia mediów* czy *Historia teatru i dramatu polskiego 1831-1914*.

Liczbę studentów w grupach zajęciowych na kierunku kulturoznawstwo reguluje Zarządzenie nr 1/2017 Dziekana Wydziału Filologicznego UŚ z dn. 18.07.2017 r. O ostatecznym składzie grup decyduje Dziekan na wniosek Dyrektora Instytutu, biorąc pod uwagę kryteria merytoryczne i finansowe. Liczebność grup uzależniona jest od liczby studentów na danym roku, jak też od rodzajów zajęć, ale seminaria oraz przedmioty specjalnościowe nie przekraczają limitu 10 osób w grupie, zaś grupy ćwiczeniowe średnio liczą po 20 uczestników. Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili liczebność grup oraz formę zapisów na seminaria dyplomowe i specjalizacje. Zajęcia na studiach stacjonarnych realizowane są od poniedziałku do piątku, a na studiach niestacjonarnych w systemie weekendowym – w soboty i niedziele, zgodnie z terminami zawartymi w informacji o organizacji roku akademickiego. Obecnie zajęcia odbywają się od godz. 8.00 do 20.00, ale z przerwami 15-minutowymi i rzadko kiedy w systemie ciągłym (tzw. okienka), co pozwala na większą swobodę w organizacji czasu przez studentów

Na I stopniu studiów stacjonarnych zaplanowano w programie praktyki zawodowe (na studiach niestacjonarnych nie zaplanowano praktyk). Ich organizację, dokumentację, przebieg, warunki odbywania i zaliczenia określają Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych wraz z jego aneksem właściwym dla kierunku kulturoznawstwo. Zgodnie z programem studiów studenci odbywają praktyki w wymiarze 100 godzin w wybranych instytucjach kultury, takich jak teatry, wydawnictwa, redakcje, agencje reklamowe, media itp. Ich celem jest poszerzenie wiedzy zdobytej na studiach I stopnia w ramach spec. *Przestrzeń kultury*, a także rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do funkcjonowania na dynamicznie rozwijającym się rynku pracy. Studenci sami wybierają miejsce praktyk z proponowanej listy instytucji współpracujących z Wydziałem lub zgłaszają własne propozycje, ale muszą one zostać zaakceptowane przez opiekuna praktyk. Należy stwierdzić, że dobór miejsc praktyk oraz założony wymiar godzin nie budzą zastrzeżeń. Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA nie zgłaszali uwag

odnośnie sposobu organizacji i weryfikacji praktyk zawodowych. Jednocześnie podkreślali przejrzystość i dostępność informacji na temat praktyk. Wszelkie dane, łącznie z odpowiednimi dokumentami, udostępnione są na stronie internetowej jednostki. Studenci nie zgłaszali też zastrzeżeń dotyczących harmonogramu zajęć oraz warunków kształcenia, biorąc prawdopodobnie pod uwagę fakt, że stara siedziba Wydziału niebawem zostanie opuszczona (została już sprzedana), a jednostka przeprowadzi się do nowoczesnej siedziby, co zdecydowanie poprawi jakość pracy. Na ocenianym kierunku nie korzysta się z technik kształcenia na odległość (nie licząc wspomagania w nauce języka obcego), preferując bezpośrednie formy pracy ze studentem, na co zwrócili uwagę pracownicy jednostki na spotkaniu z ZO. Próby wprowadzenia tego typu rozwiązań spotkały się z niechęcią zarówno ze strony studentów, jak i pracowników.

Mierzony liczbą punktów ECTS szacowany czas pracy studentów umożliwia realizację treści programowych na obu stopniach oraz w obu formach studiów i jest dostosowany do efektów założonych dla kulturoznawstwa. Jednak w pojedynczych przypadkach wątpliwości budzi planowanie nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów kształcenia i realizacji treści kształcenia dla danego modułu, bowiem niektóre opisy przedmiotów zawierają np. bogaty zestaw lektur niezbędny do uzyskania zaliczenia przedmiotu, a zakładana liczba punktów sugeruje nieznaczną pracę własną studenta. Na przykład sylabus przedmiotu *Antropologia widowisk* – laboratorium, 30h (I rok II stopnia) w ramach zaliczenia zakłada przeczytanie 15 publikacji (w większości podręczniki akademickie), a jednocześnie branie aktywnego udziału w dyskusjach, samodzielne przygotowanie i zademonstrowanie w trakcie zajęć prezentacji, jak również zaliczenie testu sprawdzającego wiedzę z przedmiotu, przy przypisanych zaledwie 2 punktach ECTS. Z kolei inne przedmioty nie zawierają żadnych spisów lektur, a jedynie informacje o ich istnieniu, np. *Wstęp do kulturoznawstwa* (I rok I stopnia; 3 ECTS) czy *Literatura XIX wieku. Romantyczna antropologia* (I rok I stopnia; 2 ECTS), co utrudnia pełne oszacowanie właściwego nakładu pracy studenta, wliczając w to wskazane formy zaliczenia, jak np. udział w dyskusji, lektura własna, test – w pierwszym przypadku, a test/praca pisemna – w drugim. Powyższa uwaga dotyczy także studiów II stopnia oraz I i II stopnia studiów niestacjonarnych. Tego typu dysproporcje mają jednak charakter incydentalny, ale warto byłoby je wyeliminować. Powyższych niedociągnięć można uniknąć, zamieszczając w sylabusach informacje dotyczące przewidywanego nakładu pracy studenta przez rozpisanie na poszczególne formy aktywności wymagane do osiągnięcia danych efektów kształcenia w ramach konkretnego przedmiotu.

Na ocenianym kierunku zachowano zgodność treści programowych z zakładanymi efektami kształcenia, o czym świadczą sylabusy przedmiotów, potwierdzające w formie opisowej realizację efektów kierunkowych, oraz rozkład zajęć prezentujący realizowane na poszczególnych przedmiotach treści programowe. Powyższa obserwacja dotyczy również kształcenia językowego na obu poziomach kształcenia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz praktyk zawodowych przewidzianych tylko na I stopniu studiów stacjonarnych. Na studiach I stopnia – stacjonarnych i niestacjonarnych – podstawowe treści programowe, pozostające w związku z założonymi dla kierunku efektami kształcenia, dzielą się na 5 bloków: teoretyczny, obejmujący teorię kultury, w tym widowisk, teatru, mediów audiowizualnych, języka, literatury, estetyki; blok historyczny, obejmujący historię kultury starożytnej i kultury europejskiej, historię sztuki, historię filozofii, historię teatru, dzieje filmu i kinematografii; narodowy – obejmuje historię Polski i historię obyczaju polskiego, historię i współczesność teatru polskiego, wiedzę o literaturze polskiej od wieku XIX do współczesności, folklor polski, estetykę i sztukę polską, historię filmu polskiego i film współczesny, kulturę języka polskiego; blok artystyczny, obejmujący krytykę artystyczną z zakresu różnych dziedzin kultury artystycznej; blok współczesnych praktyk komunikacyjnych, dotyczący teorii komunikacji oraz komunikacji kulturowej. Na II stopniu

studiów stacjonarnych i niestacjonarnych treści programowe wynikają z oferowanych specjalności: *Estetyka miasta*, *Filmoznawstwo i wiedza o mediach*, *Komunikacja kulturowa*, *Kultura literacka*, *Teatrologia* oraz *Teoria i antropologia kultury*. Wszystkie są powiązane z efektami przedmiotowymi i potwierdzają aktualny stan badań w danej dyscyplinie nauki związanej z ocenianym kierunkiem. Przedstawiony zakres treści zarówno na studiach I, jak i II stopnia wskazuje na kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych, dzięki czemu studenci mogą osiągnąć założone dla ocenianego kierunku efekty kształcenia. Do prowadzenia samodzielnych badań naukowych na kulturoznawstwie przygotowują treści realizowane na seminariach dyplomowych oraz w ramach wskazanych przez jednostkę modułów związanych z prowadzonymi badaniami. Zgodna z koncepcją i przyjętymi efektami kształcenia dla kulturoznawstwa na profilu ogólnoakademickim jest przyjęta na kierunku pisemna forma prac dyplomowych, ich tematyka i metodologia, uwzględniająca charakter prowadzonych w jednostce badań.

Programowe treści kształcenia uwzględniają także konieczność uzyskania przez studentów studiów I stopnia poziomu B2 z zakresu nowożytnego języka obcego. W sylabusie dla II stopnia nie określono poziomu znajomości języka, chociaż jego nauka jest zaplanowana. Studenci wyrazili pozytywne opinie dotyczące nauki języków obcych na ocenianym kierunku i możliwość wyboru na II stopniu jednego z nowożytnych języków obcych – angielskiego, niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego. Stwierdzili także, iż zawarte w sylabusach treści programowe są przejrzyste, zrozumiałe i zgodne z tematami realizowanymi w trakcie zajęć. Jednocześnie należy podkreślić, że treści programowe realizowane na ocenianym kierunku w pełni są powiązane z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi, a przy tym uwzględniają najnowszy stan badań kulturoznawczych. Pracownicy odwołują się do swoich badań w trakcie zajęć o charakterze autorskim, jak seminaria dyplomowe czy konwersatoria, co znajduje potwierdzenie w sylabusach przedmiotów.

Na ocenianym kierunku stosowane metody kształcenia są różnorodne, przede wszystkim aktywizujące, uwzględniające również pracę samodzielną studenta (np. lektura, przygotowanie prezentacji). Wśród stosowanych metod znajdują się problemowa dyskusja, wykład, prezentacja multimedialna, a także prace projektowe i zaliczeniowe, które poddawane są ocenie i omówieniu w trakcie zajęć bądź na konsultacjach. Dobrą praktyką jest wprowadzenie jako metody dydaktycznej tzw. gry dydaktycznej, czyli parateatralnych praktyk służących odgrywaniu i imitowaniu sytuacji życiowych bądź problemowo-badawczych, wymagających rozwiązania przez konfrontację i współpracę z innymi. Tego typu gry dydaktyczne stosowane są np. na I stopniu na zajęciach – *Wstęp do teorii komunikacji* czy *Techniki perswazyjne*, a także wielu innych, co sprzyja zaangażowaniu całej grupy i przynosi pozytywne skutki poznawcze. Studenci na spotkaniu z ZO potwierdzili aktywizujący dobór metod na zajęciach, co w ich opinii umożliwia osiągnięcie zakładanych na ocenianym kierunku efektów kształcenia. ZO PKA przychyliła się do tej opinii, biorąc pod uwagę również zajęcia hospitowane w trakcie wizytacji.

Zdobycie podstawowych umiejętności badawczych na kulturoznawstwie gwarantują seminaria dyplomowe na studiach licencjackich, a seminaria na studiach magisterskich służą ich pogłębieniu. Dodatkowych kwalifikacji w tym zakresie dostarcza działalność w kołach naukowych, do których studenci chętnie się zapisują, a które organizują m.in. konferencje, warsztaty i prelekcje, a ich autorzy mają szanse na publikację swoich artykułów w tomach zbiorowych bądź wydziałowych czasopiśmie.

W indywidualnych przypadkach metody kształcenia i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia są dostosowywane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, znajdujących się pod opieką Biura Osób Niepełnosprawnych UŚ (BON). Decyzję o zmianie toku kształcenia

studentów z niepełnosprawnościami na prośbę studenta i przy poparciu BON wydaje prodziekan ds. studenckich. Uczelnia zapewnia osobom z niepełnosprawnościami także pomoc psychologiczną, a wykładowcom prowadzącym zajęcia z tego typu osobami gwarantuje dostęp do materiałów dydaktycznych umożliwiających właściwą z nimi pracę.

Studenci kierunku kulturoznawstwo, niezależnie od stopnia sprawności, mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów (IOS), której zasady określa regulamin studiów, a decyzję podejmuje prodziekan do spraw studenckich.

Programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na ocenianym kierunku uwzględniają moduły zajęć podlegające wyborowi przez studenta w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku. Suma punktów ECTS z zajęć do wyboru przez studenta na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach I stopnia wynosi 70 ECTS, a na studiach II stopnia – 42 pkt. ECTS. Do zajęć do wyboru należą: seminaria, przedmioty pozakierunkowe z zakresu nauk społecznych (w wymiarze 7 ECTS), specjalności (studia II stopnia) i przedmioty specjalizacyjne (I stopień), lektoraty (studia I i II stopnia), zajęcia z wychowania fizycznego (studia I stopnia), niektóre konwersatoria (studia I i II stopnia) i praktyki kierunkowe (studia I stopnia). W tym ostatnim przypadku studenci mogą wybrać miejsce praktyk zgodnie ze swymi zainteresowaniami, ale niezależnie od miejsca odbywania praktyk i związanych z tym zróżnicowanych treści kształcenia, gwarantowana jest realizacja tych samych efektów kształcenia. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię o możliwości wyboru przedmiotów ogólnoakademickich oraz specjalizacyjnych. Pozytywnie ocenili również zaangażowanie nauczycieli w pracę indywidualną ze studentem, m.in. w ramach konsultacji, w trakcie których otrzymują informacje na temat lektur, pomoc przy pisaniu prac zaliczeniowych czy dyplomowych, pomoc przy wyborze specjalizacji. Zachęcają również do pracy własnej oraz w kołach naukowych, co sprzyja rozwijaniu u studentów poczucia samodzielności i autonomiczności.

2.2. Na ocenianym kierunku zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów kształcenia wynikają z postanowień Regulaminu Studiów w UŚ oraz Uchwały nr 51 Senatu UŚ z dn. 31.01.2017 r. Szczegółowe opisy zasad oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia w odniesieniu do modułów realizowanych w ramach programu studiów znajdują się w sylabusach publikowanych w systemie USOSWeb w ciągu 4 tygodni od rozpoczęcia zajęć dydaktycznych w danym semestrze. Praktyka udostępniania sylabusów już po rozpoczęciu cyklu dydaktycznego nie wydaje się właściwa, bowiem sprawia, że student, wybierając zajęcia i uczestnicząc w nich w pierwszym miesiącu trwania semestru, nie zna precyzyjnych zasad zaliczania przedmiotu ani przypisanych mu efektów kształcenia. Pozostaje to w sprzeczności z zasadą świadomego wyboru przedmiotów z oferty dydaktycznej oraz utrudnia studentowi właściwe przygotowanie się do realizacji przewidzianych w sylabusie zadań, a tym samym realizacji efektów kształcenia. Należałoby ten stan zmienić, publikując materiały przed rozpoczęciem danego cyklu dydaktycznego.

Z dostępnych materiałów jednostki wynika, że do podstawowych metod weryfikacji efektów kształcenia na kierunku kulturoznawstwo zalicza się egzaminy pisemne i ustne, testy i prace pisemne, prezentacje multimedialne, rozwiązywanie zadań problemowych, ocena przygotowania do zajęć, aktywny udział w dyskusjach i debatach. Sprawdzeniu i ocenie podlegają także efekty kształcenia obejmujące przygotowanie i udział w badaniach (prezentacja założeń i osiągniętych wyników pracy dyplomowej w trakcie spotkań seminaryjnych, egzamin dyplomowy), a także praktyki zawodowe (dzienniczek praktyk, rozmowa z opiekunem praktyk) i zajęć z języka obcego (egzaminy, testy). Wskazane metody umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia

zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia w odniesieniu do wszystkich typów zajęć.

Na podstawie udostępnionej ZO PKA dokumentacji można stwierdzić, że praca własna studentów weryfikowana jest różnymi metodami, m.in. za pomocą prac pisemnych i prezentacji, pisemnych sprawdzianów i kolokwii, a także w trakcie bieżącej oceny podczas zajęć. Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz organizacji procesu weryfikacji są zgodne z obowiązującymi na uczelni zasadami. W czasie spotkania z ZO PKA studenci ocenianego kierunku wyrazili opinię, iż system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia jest im znany i umożliwia obiektywną ocenę ich osiągnięć. Ich zdaniem wielość stosowanych metod kształcenia i weryfikacji pozwala na zdobywanie wiedzy oraz umiejętności w sposób zróżnicowany. ZO PKA przychyliła się do tej opinii, potwierdzając różnorodność i wielokierunkowość działań sprawdzających. Wśród najczęściej stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia w trakcie zajęć znajdują się: kontrola obecności, ocena aktywności w trakcie zajęć, praca semestralna, zaliczeniowa, kolokwium, prezentacja.

Analiza wybranych prac egzaminacyjnych, etapowych oraz dyplomowych, pozwala również na pozytywną ocenę zgodności ich formy, tematyki i metodyki z koncepcją, efektami, a także profilem kształcenia na ocenianym kierunku (w mniejszym stopniu uwaga odnosi się do dokumentacji praktyk). Lektura wybranych prac dyplomowych potwierdziła właściwy sposób weryfikacji efektów kształcenia: prace miały różną wartość merytoryczną, ale w dużej mierze spełniały wymogi pracy dyplomowej na danym poziomie kształcenia, chociaż zdarzały się prace o nachyleniu literaturoznawczym czy pedagogicznym, nie zawierające komponentu kulturoznawczego (zob. załącznik). Oceny w znacznej części były adekwatne do poziomu prac, a jedynie w kilku wypadkach zawyżone; recenzje w większości zostały sporządzone właściwie, jedynie w pojedynczych przypadkach nie uwzględniano w opisie mankamentów pracy, takich jak błędy metodologiczne czy językowe. Zastrzeżeń nie budzi opieka merytoryczna sprawowana nad pracami dyplomowymi, gdyż prace magisterskie pisane są pod opieką pracowników samodzielnych, a licencjackie pod kierunkiem doktorów, ale w tym przypadku recenzentami są zazwyczaj osoby co najmniej ze stopniem doktora habilitowanego, co gwarantuje właściwą weryfikację efektów kształcenia. Weryfikacji znajomości języka na obu poziomach służą testy i egzaminy.

Trafność i różnorodność wykorzystywanych metod i form weryfikacji oraz oceny efektów kształcenia potwierdził przegląd wybranych losowo prac etapowych, obejmujących różnorodne formy prac pisemnych z przedmiotów kierunkowych i specjalizacyjnych oraz protokoły egzaminacyjne. We wszystkich przypadkach prace, ściśle powiązane z charakterem przedmiotu, zostały poprawnie zweryfikowane i ocenione pod kątem efektów kształcenia. Sporadycznie odnotowano usterki natury formalnej, np. brakuje recenzji pracy, komentarza do zastosowanej punktacji bądź skali ocen w odniesieniu do punktów, co pozwalałoby studentowi na większą samodzielność w weryfikacji swoich postępów w nauce. Studenci nie mieli jednak zastrzeżeń do zasad oceniania, które poznają na pierwszych zajęciach w semestrze bądź dzięki sylabusom. Terminy zaliczeń i egzaminów ustalane są pomiędzy prowadzącym zajęcia a studentami, a ponadto podawane są w sekretariacie oraz ogłaszane przed ich przeprowadzeniem. Istnieje możliwość poprawienia egzaminu lub modułu, z którego student otrzymał ocenę niedostateczną. Zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania przedmiotowych efektów kształcenia określone są w modułach przedmiotowych opublikowanych w Karcie Kierunku UŚ.

Studenci ocenianego kierunku podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili nie tylko zasady oceniania i weryfikacji efektów kształcenia, ale również wsparcie udzielane im w procesie uczenia się, w tym opiekę nad pisanem prac dyplomowych i dostępność nauczycieli na konsultacjach.

W sytuacjach konfliktowych, związanych ze sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia, niezgodności rozstrzyga dziekan, który może zdecydować o wyznaczeniu dodatkowego terminu egzaminu. Stwierdzenie plagiatu skutkuje oceną niedostateczną z przedmiotu, w ramach którego praca powstała, a w przypadku rażącego naruszenia prawa sprawa kierowana jest do Komisji Dyscyplinarnej.

Zgodnie z regulaminem praktyk oraz aneksem dla kierunku kulturoznawstwo, praktyki zawodowe obowiązują wszystkich studentów, których program kształcenia przewiduje realizację praktyki (§2 ust. 1. regulaminu praktyk). W raporcie samooceny wskazano m.in., że „Proces weryfikacji efektów kształcenia zachodzi również w trakcie „(...) (na studiach stacjonarnych I stopnia) odbywania praktyk zawodowych”. Analiza przedstawionej dokumentacji (raporty z przebiegu praktyki zawodowej) wskazuje jednak luki w systemie weryfikacji efektów kształcenia. Świadczą o tym opisy przebiegu praktyk, wskazujące na odbywanie praktyk i/lub wykonywanie zadań niewpisujących się w efekty kształcenia (np. specjalność *Przestrzenie kultury*; III rok – 4 tygodnie praktyki w salonie jubilerskim; zadania studentki: a) wykonywanie grawerunków na biżuterię; b) dbanie o wygląd biżuterii w salonie). Przegląd dokumentacji praktyk wskazał również, że zaliczanie pracy zawodowej na poczet praktyk nie do końca uwzględnia możliwość osiągnięcia efektów kształcenia na zajmowanym stanowisku (np. zatrudnienie zapośredniczone przez agencję zatrudnienia w kinie na stanowisku „pracownik obsługi kina”; zakres zadań obejmuje 3,5 strony standardowego maszynopisu, w tym m.in.: sprząatanie sal kinowych, uzupełnianie papieru toaletowego w kabinach, obsługa małej gastronomii (w tym wyłożenie parówek, rozpoczęcie prażenia popcornu, czyszczenie i mycie opiekacza do bułek), a do zadań dodatkowych należały między innymi sezonowa obsługa ogródka letniego, animacja zabaw i opieka nad dziećmi podczas imprez urodzinowych organizowanych w kinie. Nawet jeśli jednym z zadań realizowanych przez studentkę była pomoc przy organizacji akademii filmowej dla dzieci, to taki zakres praktyki nie pozwala na osiąganie założonych efektów kształcenia.

Do regulaminu praktyk opracowano *Aneks dla kierunku kulturoznawstwo*. Ponieważ jednym ze zdefiniowanych w nim celów jest „weryfikacja w praktyce wiedzy oraz umiejętności uzyskanych w trakcie dotychczasowych studiów”, należy stwierdzić, że miejsca, zakres i przebieg praktyk, których przykłady przywołano wyżej, nie pozwala osiągnąć tego celu. Należy podkreślić, że sytuacje takie nie stanowią reguły. To, że się zdarzają, świadczy o lukach w systemie weryfikowania osiąganych efektów kształcenia przypisanych do praktyk zawodowych. Wniosek taki potwierdza fakt, że w roku akademickim 2017/2018 zaliczenie z praktyk na ocenę bardzo dobrą uzyskało 47 studentów, czyli wszyscy, którzy odbyli praktyki.

Tak realizowane praktyki ograniczają możliwość uzyskania części efektów kształcenia przypisanych w sylabusie do tego przedmiotu, np.:

- prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu;
- ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata, podejmuje działania mające na celu zachowanie dziedzictwa kultury;
- potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych z twórcami kultury, jak i ze specjalistami w zakresie kulturoznawstwa i pokrewnych dyscyplin naukowych;
- ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury (badawczych, artystycznych i placówkach upowszechniania), orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym i intelektualnym;
- ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji kulturowych (społecznych, politycznych, prawnych, ekonomicznych) i ich istotnych elementach.

Elementem dokumentacji praktyk jest „Ankieta dla praktykodawców”, która składa się z 4 pytań, w tym 3 zamkniętych i jednego otwartego. Pytania zamknięte są sformułowane w następujący sposób:

1. Program realizowanego kierunku studiów dostarczył studentowi **wiedzę** potrzebną do realizowania praktyk w stopniu:
2. W ramach realizowanego kierunku studiów student wykształcił **umiejętności** potrzebne do realizowania praktyk w stopniu:
3. W ramach realizowanego kierunku studiów student wykształcił **kompetencje społeczne** potrzebne do realizowania praktyk w stopniu:

Skala ocen to: bardzo dobry; dobry; satysfakcjonujący; niski; zerowy.

Przedstawianie praktykodawcom ankiet do wypełnienia dotyczących poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów jest słusznym działaniem. Należy jednak rozważyć wartość poznawczą odpowiedzi na tak sformułowane pytania. Informacja, że student np. wykształcił w ramach realizowanego kierunku umiejętności potrzebne do odbycia praktyk w stopniu dobrym albo satysfakcjonującym nie pozwala stwierdzić o jakie konkretnie umiejętności potrzebne do realizowania praktyk w danym miejscu chodzi.

Ponadto, mimo pojawiających się różnic w ocenach w poszczególnych wymiarach, wszyscy studenci otrzymali ocenę bardzo dobrą za zaliczenie praktyk. Takie rozwiązanie prawdopodobnie nie spotyka się z silną krytyką studentów, ale pozbawia ich możliwości zwrócenia uwagi na swoje deficyty w poszczególnych wymiarach. Doprecyzowanie zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz analiza słabości w poszczególnych wymiarach mogłaby skutkować działaniami naprawczymi ze strony kadry dydaktycznej i/lub biura karier, np. w postaci modyfikacji programu kształcenia bądź organizacji szkoleń.

W przypadku odpowiedzi na pytanie 4. „Szczegółowe uwagi i sugestie związane z dostosowaniem programu i efektów kształcenia kierunku studiów do potrzeb i oczekiwań praktykodawcy” wśród pojawiających się odpowiedzi, do najczęściej wskazywanych należała konieczność zwiększenia liczby godzin praktyk i rozwoju umiejętności praktycznych. Jest to szczególnie istotne wskazanie, ponieważ w raportach/analizach tych ankiet nie wspomina się o tym.

Wymiar 100 godzin praktyk umożliwia uzyskanie jedynie 2 punktów ECTS, co jest wartością zaniżoną. Przy tym wymiarze praktyk studenci powinni uzyskać minimum 4 punkty ($100/4=25h$). Z punktu widzenia zawodowego szczególnie zastanawiające jest, że ogólny opis sylwetki absolwenta studiów I stopnia wskazuje na szerszy zakres potencjalnej działalności zawodowej niż ma to miejsce w przypadku studiów II stopnia. Różnica dotyczy opisu funkcji:

I stopień – „Mogą pełnić funkcje doradcze i eksperckie w zakresie diagnozowania źródeł problemów kulturowych, są także przygotowani do nadzorowania projektów z zakresu organizowania wydarzeń kulturalnych i imprez masowych, ochrony dziedzictwa kulturowego i do samodzielnej działalności w zakresie animacji kulturowej”.

II stopień – „Mogą pełnić funkcje doradcze i eksperckie w zakresie diagnozowania źródeł problemów kulturowych, są także przygotowani do nadzorowania projektów z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i do samodzielnej działalności w zakresie animacji kulturowej”. Rozwijaniu kompetencji zawodowych i naukowo-badawczych studentów służy ich włączanie w prace badawcze i organizacyjne powiązane z koncepcją kierunku i zakładanymi efektami kształcenia. Odbywa się to w ramach licznych projektów, takich jak *Laboratorium kultury*, *Pracownia Kultury*, *Zespołeni. Historie kulturoznawcze* i wielu innych. W ich efekcie powstają m.in. kulturoznawcze publikacje w czasopiśmie „Laboratorium Kultury” (numery dostępne on-line), prezentacje na wydziale, udział w konferencjach naukowych i publikacje pokonferencyjne (np. tekst studencki w tomie *Zobaczyć sens. Studia o malarstwie, literaturze i życiu* (2014), także

monografie zbiorowe, które powstały w ramach działalności kół naukowych, np. *Kulturowe gry w „Grze o tron”* (2016) jako efekt pracy Koła Badaczy Kultury Popularnej „Matriks”. Wymienione przykłady, których jest bardzo wiele, wskazują na znaczną aktywizację studentów na różnych polach badawczych i organizacyjnych. Wszystkie inicjatywy, od naukowych po popularyzatorskie, służą rozwijaniu kompetencji społecznych i umiejętności zgodnie z efektami kształcenia.

2.3. Na ocenianym kierunku obowiązują spójne i przejrzyste zasady rekrutacji kandydatów, zawarte w Uchwale nr 110 Senatu UŚ z dnia 30.05.2017 r. (z późniejszymi zmianami), wedle których w postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na studia pierwszego stopnia kulturoznawstwo brany jest pod uwagę wynik egzaminu maturalnego/dojrzałości z języka polskiego (pisemnego oraz ustnego). Ranking kandydatów ustalany jest w oparciu o określone w Uchwale algorytmy (osobne dla kandydatów z tzw. „nową” i „starą” maturą). Uchwała określa również warunki przyjmowania na studia kandydatów posiadających dyplom *International Baccalaureate* (IB) lub *European Baccalaureate* (EB) oraz dla kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości uzyskane za granicą; przewiduje także dodatkowe preferencje dla laureatów i finalistów olimpiad. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na II stopień studiów muszą posiadać dyplom ukończenia studiów wyższych (I stopnia, II stopnia lub jednolitych magisterskich) na kierunkach wchodzących w zakres dziedziny nauk humanistycznych, nauk społecznych, nauk ekonomicznych lub z obszaru sztuki. Kryterium kwalifikacji stanowi ostateczna ocena ukończenia studiów, na podstawie której tworzy się listę rankingową kandydatów; w przypadku kandydatów, którzy uzyskali tę samą ocenę i znajdują się w grupie przekraczającej limit miejsc, decyduje średnia ocen uzyskanych na studiach. Wszelkie zasady rekrutacji zawarto na stronie internetowej uczelni.

Na kulturoznawstwie istnieje również możliwość uznawalności efektów kształcenia i kwalifikacji uzyskanych na innych kierunkach i uczelniach oraz zdobytych poza systemem studiów. Szczegółowe regulacje zawarto w Uchwale nr 485 Senatu UŚ z dnia 23.06.2015 r., ale do tej pory nie było kandydatów na kulturoznawstwo, którzy chcieli skorzystać z tej procedury.

Zasady dyplomowania na kierunku kulturoznawstwo określone zostały w Regulaminie Studiów w UŚ oraz Regulaminie Dyplomowania na Wydziale Filologicznym. Zgodnie z przyjętymi zasadami, studia kończą się złożeniem pracy dyplomowej i egzaminem dyplomowym. Student składa pracę dyplomową w formie określonej w programie kształcenia, a jej złożenie jest warunkiem zaliczenia ostatniego semestru zajęć z modułu, w ramach którego student przygotowuje pracę dyplomową (seminarium dyplomowego). Prace są umieszczane w Archiwum Prac Dyplomowych i przed ich zatwierdzeniem przez promotora podlegają sprawdzeniu przez Otwarty System Antyplagiatowy (OSA). Wykrycie plagiatu skutkuje skierowaniem sprawy do Komisji Dyscyplinarnej. Wskazane dokumenty zawierają również wymagania merytoryczne dotyczące pracy oraz sposób zatwierdzania tematów prac. Przy ocenie pracy dyplomowej uwzględnia się merytoryczną wartość pracy, zgodność treści z tematem określonym w tytule, układ pracy, kompletność tez, oryginalność, poprawność językową i redakcyjną, jak też bibliografię. Egzamin dyplomowy ma formę ustną i odbywa się przed trzyosobową komisją, w skład której wchodzi przewodniczący oraz opiekun pracy i recenzent. Student studiów magisterskich otrzymuje co najmniej trzy pytania, a licencjackich co najmniej dwa. Tego typu nieprecyzyjny zapis dotyczący liczby pytań egzaminacyjnych, a widniejący w Regulaminie, nie określa ostatecznej liczby pytań, co może skutkować ich nadmiarem, a tym samym wykluczyć równe traktowanie wszystkich studentów poddających się tego typu ocenie. Lepszym rozwiązaniem byłoby doprecyzowanie liczby pytań – dwa na egzaminie licencjackim, trzy na egzaminie magisterskim lub po trzy na obu egzaminach, co zapewniłoby również

przewidywalność przebiegu egzaminu wszystkim osobom zdającym. Dokumentacja dyplomowania przedstawiona ZO PKA dowodzi, że właśnie ostatnie z rozwiązań jest najczęściej praktykowane, więc warto uczynić z niego regułę.

Poza jednostkowymi przypadkami, o czym była mowa, tematyka obronionych w ostatnich trzech latach prac dyplomowych jest bardzo różnorodna, zgodna z koncepcją, efektami i profilem kształcenia na kulturoznawstwie, a przy tym powiązana z zainteresowaniami naukowymi pracowników prowadzących seminaria. Przy formułowaniu tematu i doborze materiału uwzględniane były także zainteresowania i preferencje badawcze ich autorów, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA.

Wszystkie informacje na temat postępowania kwalifikacyjnego, tj. zasad rekrutacji, wymogów stawianych kandydatom na studia, jak też zasad potwierdzania i uznawalności efektów kształcenia i okresów kształcenia, oraz zasad i przebiegu dyplomowania, są powszechnie dostępne na stronach internetowych jednostki, kompletne, na bieżąco aktualizowane, rzetelne, precyzyjnie sformułowane i zgodne z potrzebami kandydatów oraz osób studiujących.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program i plan studiów I i II stopnia przewidziany dla ocenianego kierunku w pełni umożliwiają realizację treści programowych, które są dostosowane do efektów zakładanych dla kulturoznawstwa, zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Organizacja procesu dydaktycznego, czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów umożliwiają realizację treści programowych. Sylabusy przedmiotów potwierdzają ich zgodność z zakładanymi efektami kształcenia, także w odniesieniu do kształcenia językowego.

Na ocenianym kierunku treści programowe zostały powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi, a jednocześnie uwzględniają najnowszy stan badań z zakresu dyscypliny kulturoznawstwo. Stosowane na kierunku metody umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, a obowiązujący system weryfikacji jest transparentny i daje możliwość obiektywnej oceny osiągnięć studentów. Godna pochwały jest proporcja między zajęciami podawczymi a aktywizującymi na korzyść tych drugich na wszystkich typach i poziomach studiów. Warto podkreślić również bogatą ofertę stosowanych metod dydaktycznych, w tym oryginalnych rozwiązań, za jakie można uznać np. gry dydaktyczne.

System ECTS funkcjonuje poprawnie, warto jednak zadbać o zamieszczenie w sieci sylabusów przed rozpoczęciem cyklu dydaktycznego, a jednocześnie o ich doprecyzowanie w zakresie literatury przedmiotu, co sprzyjałoby szacowaniu nakładu pracy własnej studenta. Dokumentacja programowa jest prowadzona właściwie.

Należy zobiektywizować oceny z praktyk, biorąc pod uwagę rzeczywiste osiągnięcia studenta, a także więcej uwagi poświęcać wyborom miejsc praktyk dokonywanym przez studentów. Należałoby również zweryfikować ankiety wypełniane przez pracodawców tak, aby pozyskane informacje miały faktyczną wartość poznawczą o osiągnięciach studenta.

Na ocenianym kierunku zasady rekrutacji kandydatów zostały sformułowane w sposób właściwy, podobnie jak zasady zaliczania etapów studiów, dyplomowania, uznawania efektów kształcenia i potwierdzania efektów uczenia się. Wątpliwości budzi jedynie nieprecyzyjna liczba pytań zadawana na egzaminach licencjackich i magisterskich.

Zalecenia

1. Należy doprecyzować w programie studiów I roku I stopnia i w siatce godzin charakter oraz rodzaj tzw. specjalizacji czy przedmiotów specjalizacyjnych w ramach specjalności *Przestrzenie kultury*, gdyż nie do końca jest jasny ich status.
2. Należy terminowo publikować sylabusy on-line, tj. przed rozpoczęciem cyklu zajęć, a nie 4 tygodnie po ich rozpoczęciu, żeby student miał możliwość świadomego wyboru poszczególnych przedmiotów i specjalności, także pod kątem efektów kształcenia.
3. Należy sprecyzować poziom znajomości języka obcego na II stopniu kształcenia (B2+/C1), gdyż brak jest tego typu danych w dokumentacji kierunku.
4. Należy dokładnie weryfikować miejsca odbywania praktyk oraz realizację zakładanych dla praktyk efektów kształcenia, co powinno mieć przełożenie na zróżnicowanie ocen. Ankieta wypełniana przez pracodawców wymaga zmiany w taki sposób, aby dostarczała konkretnych informacji o przygotowaniu studenta do praktyk oraz o osiągnięciach w czasie ich trwania.
5. Należy precyzyjnie określić liczbę pytań na egzaminach licencjackich i magisterskich, by wyeliminować zasadę dowolności i poczucia nierównego traktowania.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1. Projektowanie oraz zatwierdzanie programu ocenianego kierunku studiów odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 51 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 31.01.2017 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia. Uchwała ta w swojej treści głównie powiela wytyczne dotyczące programów studiów zawarte w aktach prawnych powszechnie obowiązujących. Nie zawiera ona natomiast żadnych wskazówek czy wymagań natury jakościowej dotyczących projektowania programu kształcenia.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach funkcjonuje w oparciu o powołującą go Uchwałę nr 2 Rady Wydziału Filologicznego z dnia 12.12.2017 r. W bezpośrednim odniesieniu do zagadnień związanych z programem kształcenia przewiduje ona podejmowanie działań m.in. w następujących obszarach:

- Monitorowanie skuteczności osiągania efektów kształcenia, w tym:
 - Monitorowanie wyników weryfikacji efektów kształcenia - w oparciu o zestawienia ocen z zaliczeń, egzaminów i ocen końcowych modułów, bada się czy występują sytuacje, gdy średnia ocen z danej weryfikacji dąży do wartości skrajnej, wówczas podejmowane są działania wyjaśniające;
 - Monitorowanie procesu dyplomowania – analiza co najmniej 10% prac dyplomowych, w szczególności tych, których ocena rażąco odbiega od średniej ze studiów, jakości recenzji oraz zgodności ocen wystawionych przez promotora i recenzenta;

- Praktyki zawodowe – ww. uchwała nie precyzuje sposobu monitorowania wyników weryfikacji efektów kształcenia w tym zakresie, wskazuje natomiast działania interwencyjne, które opiekun praktyk powinien podjąć w przypadku „gdy z powziętych przez opiekuna informacji wynika, że dany podmiot nie gwarantuje zadowalającego merytorycznego poziomu praktyk lub/i właściwej opieki nad praktykantami”.
- Współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi:
 - Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez spotkania Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych
 - Spotkanie nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku studiów poświęcone jakości kształcenia – mające na celu dyskusję nad zagadnieniami istotnymi dla kształcenia na danym kierunku studiów;
 - Spotkanie z doktorantami poświęcone jakości kształcenia;
 - Spotkanie ze studentami kierunku studiów poświęcone jakości kształcenia.
- Doskonalenie programu kształcenia, w ramach którego brane są pod uwagę:
 - Informacje o zmianach w przepisach prawa;
 - Informacje o losach absolwentów (system MNiSW ELA);
 - Informacje od otoczenia społeczno-gospodarczego, pozyskane w wyniku współpracy w ramach Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych, a także poprzez bezpośrednie kontakty pracowników wydziału z otoczeniem, w tym te o charakterze nieformalnym;
 - Informacje o działaniach wiodących ośrodków krajowych i zagranicznych w zakresie kształcenia na danym kierunku studiów lub kierunkach pokrewnych, pozyskane przez władze jednostki w ramach spotkań środowiska danego kierunku oraz przez pracowników jednostki podczas konferencji, staży, kwerend itp., a także poprzez kontakty nieformalne;
 - Informacje o skuteczności osiągania efektów kształcenia pozyskane podczas monitorowania;
 - Informacje od nauczycieli akademickich, w szczególności przekazane podczas spotkania poświęconego kształceniu na danym kierunku studiów;
 - Informacje od studentów danego kierunku studiów, w szczególności przekazane podczas spotkania poświęconego kształceniu na tym kierunku studiów;
 - Wyniki ankiety satysfakcji osób kończących studia.

Corocznie Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia opracowuje raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego w zakresie jakości kształcenia w danym roku akademickim. Zawiera on szczegółowe sprawozdanie ze wszystkich działań podejmowanych w oparciu o regulacje określające zakres zadań w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jak również szeroki opis sposobu funkcjonowania Wydziału oraz poszczególnych jego jednostek w obszarze kształcenia. Analiza dokumentacji przedstawionej w ramach przeprowadzonej wizytacji Zespołu Oceniającego, jak również rozmowy podczas spotkań z przedstawicielami ciał tworzących wewnętrzny system: Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wskazują, iż podejmowane działania mają w większości charakter administracyjny. Większość działań koncentruje się na badaniu poprawności dokumentacji, głównie badania *ex ante* poprawności sylabusów oraz sposobu ich wprowadzania do systemu USOS.

Jak wskazano w analizie kryterium 1. niniejszego Raportu na Wydziale, niezależnie od ww. Zespołów, funkcjonuje Rada Ekspertów i Interesariuszy, która ma na celu:

- a) opiniowanie dostosowywania programów kształcenia, programów studiów i założonych efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy i oczekiwań otoczenia społecznego;
- b) wyrażanie opinii na temat pożądanych cech absolwenta, tj. oczekiwanych od absolwentów poszczególnych kierunków kompetencji;
- c) rekomendowanie zmian w programach kształcenia, programach studiów i założonych efektach kształcenia, a także sugerowanie powoływania nowych specjalności;
- d) współorganizowanie projektów o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim;
- e) nawiązywanie indywidualnych form współpracy z poszczególnymi kierunkami studiów.

Rada formułuje swoje postulaty w ramach spotkań odbywających się co najmniej raz w roku. Ich adresatem jest kierownictwo. Efektem działania Rady, jak wskazano we wcześniejszej części Raportu, jest zainicjowanie prac skutkujących powstaniem nowej specjalności na kierunku kulturoznawstwo.

Działania w zakresie monitorowania weryfikacji efektów kształcenia podejmowane są wyłącznie w odniesieniu do prac dyplomowych, zaś ich zakres obejmuje badanie poziomu recenzowania prac dyplomowych, różnicowania ocen z prac dyplomowych i zgodności tematów prac dyplomowanych z obszarami badawczymi promotorów. Badanie poprawności *ex post* weryfikacji zakładanych efektów kształcenia na poziomie przedmiotów leży w gestii poszczególnych jednostek oraz nauczycieli akademickich je koordynujących. Organy wewnętrznego systemu zapewniania jakości nie monitorują tego procesu, jego skuteczności oraz wpływu na poprawę skuteczności i efektywności osiągania zakładanych efektów kształcenia. Działania te nie stanowią zatem systemowego podejścia do monitorowania realizacji programu kształcenia. Jednocześnie w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia prowadzi się corocznie analizę sylabusów pod kątem spełnienia wymagań formalnych oraz analizy *ex ante* poprawności treści w nich zawartych, co częściowo można uznać za działania w zakresie monitorowania realizacji programu kształcenia.

Doskonalenie programu kształcenia leży w gestii kierownictwa Instytutu prowadzącego kierunek kulturoznawstwo. Proponowane zmiany są procedowane zgodnie ze wskazaną wcześniej uchwałą Senatu.

Analiza dokumentacji oraz przeprowadzone spotkania pozwalają stwierdzić, iż w ramach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie przeprowadza się kompleksowych przeglądów programu kształcenia, uwzględniających analizę stopnia realizacji celów i zakładanych efektów kształcenia, aktualności i spójność koncepcji kształcenia z programem, poprawności i spójności konstrukcji programu studiów, skuteczności i efektywności założonych metod dydaktycznych, spójności *ex post* metod weryfikacji i zakładanych efektów kształcenia, jak również analizy sformułowanych rekomendacji w latach ubiegłych i skuteczności ich wdrożenia, co skutkuje m.in. zdiagnozowanymi w części 2. Raportu zastrzeżeniami w zakresie m.in. skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych.

3.2. Uniwersytet Śląski oraz Wydział Filologiczny zapewnia publiczny dostęp do informacji na temat oferty kształcenia oraz informacji związanej z procesem przyjęcia na studia i studiowania głównie za pomocą strony internetowej Uczelni oraz Wydziału.

Podstawowym źródłem informacji dla studentów ocenianego kierunku jest strona internetowa Wydziału oraz Instytutu Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych, prowadzącego oceniany kierunek studiów. Zawierają one podstawowe informacje istotne dla kandydatów oraz bieżące,

informacje skierowane do obecnych studentów. Na ww. stronach studenci mogą znaleźć informacje na temat obowiązujących programów studiów, efektów kształcenia oraz sylabusów, informacje o różnorodnych formach wsparcia, a także bieżące informacje związane z procesem kształcenia. Strona internetowa Uczelni zawiera informacje na temat aktualnej oferty dydaktycznej, zasad rekrutacji, opłat, wzorów niezbędnych dokumentów. Strona internetowa Wydziału zawiera również oddzielne, wyczerpujące sekcje informacyjne ukierunkowane na potrzeby pracowników oraz doktorantów.

Jednocześnie strona internetowa Wydziału oferuje dość ubogie zasoby informacyjne ukierunkowane na potrzeby i oczekiwania interesariuszy zewnętrznych, np. absolwentów, pracodawców, przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, rodziców, etc.

Wydział udostępnił wersję angielską oraz rosyjską swojej strony internetowej, która nastawiona jest głównie na potrzeby promocji Wydziału. Nie posiadają one natomiast podobnego zakresu oraz funkcjonalności jak strona polskojęzyczna.

Należy zwrócić również uwagę, iż część strony internetowej Wydziału, dotycząca funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jest dość rozbudowana. Zawiera ona wszystkie akty prawne, procedury wewnętrzne, a także ww. roczne sprawozdania zbiorcze funkcjonowania Wydziału w obrębie szeroko rozumianego zapewniania jakości.

W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie prowadzi się natomiast ewaluacji publicznego dostępu do informacji, które mogłyby służyć podnoszeniu jej jakości. W związku z powyższym w ramach funkcjonowania systemu nie zdiagnozowano zastrzeżeń sformułowanych w ocenie kryterium 2. niniejszego Raportu, dotyczących terminowości publikacji sylabusów przedmiotowych. Należy przy tym zwrócić uwagę, iż fakt ten jest powszechnie stosowaną na Wydziale praktyką, co potwierdzono w trakcie spotkania z przedstawicielami organów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Uczestnicy tego spotkania, w tym również przedstawiciele studentów i doktorantów, nie uznali tego rozwiązania za wadliwe. Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę, Zespół Oceniający uznaje oceniane kryterium za spełnione w stopniu **zadowalającym**.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System zapewniania jakości kształcenia należy ocenić jako skuteczny w zakresie projektowania i zatwierdzania programów kształcenia. Wskazują na to analizy dokonane przez Zespół Oceniający, omówione w kryterium 1. i 2. niniejszego Raportu, w tym również pozytywne uwagi dotyczące udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w projektowaniu programu kształcenia.

Systemowe działania mające na celu monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia nie są prowadzone, wobec czego nie można ocenić ich skuteczności. Wydział prowadzi dość intensywne działania w zakresie funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, w ramach którego zaangażowane są znaczne zasoby Wydziału oraz jego jednostek, w szczególności pracownicy.

Analizując podejmowane działania, należy jednak zwrócić uwagę, iż mają one charakter w znacznej większości administracyjny, zaś ich potencjał w zakresie doskonalenia procesu kształcenia pozostaje niewykorzystany. W znacznej części jest to uwarunkowane sposobem określenia zadań wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Regulacje w tym zakresie, w szczególności w odniesieniu do działań analitycznych i ewaluacyjnych w obszarze programu kształcenia, mają charakter bardzo ogólny, koncentrujący się na wytycznych w zakresie

postępowania (np. w odniesieniu do praktyk studenckich) aniżeli analizie jego skuteczności, adekwatności czy rzeczywistym wpływie na jakość kształcenia.

Należy również nadmienić, iż dokumentacja sporządzana jako podsumowanie działania systemu (raport z oceny własnej Wydziału w zakresie jakości kształcenia) ma raczej charakter sprawozdania z działalności Wydziału. Analizy i ewaluacje, jak również wnioski z nich wypływające ograniczone są do omówienia rezultatów przeglądów sylabusów poszczególnych przedmiotów oraz przeglądu prac dyplomowych. W raporcie brak jest sformułowania jakichkolwiek zaleceń czy rekomendacji, jak również analizy skuteczności funkcjonowania systemu względem lat ubiegłych. Znacząca część raportu z oceny Wydziału stanowi powielenie raportu z roku poprzedniego, co potwierdza jego niską wartość użytkową.

Działalność Wydziału w zakresie publicznego dostępu do informacji ocenić należy pozytywnie. Negatywnie należy ocenić natomiast funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie działań na rzecz oceny publicznego dostępu do informacji w podnoszeniu jego jakości, w tym zgodności z potrzebami odbiorców, z uwagi na fakt, iż działań takich nie prowadzi się.

Zalecenia

1. Należy opracować i wdrożyć kompleksową procedurę okresowego przeglądu programu kształcenia, w szczególności uwzględniającego aktualność i spójność koncepcji kształcenia.
2. Zaleca się opracowanie i wdrożenie procedur wewnętrznego systemu, mających na celu ocenę publicznego dostępu do informacji w podnoszeniu jego jakości, w tym zgodności z potrzebami odbiorców.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1. Kierunek kulturoznawstwo na studiach pierwszego i drugiego stopnia prowadzą nauczyciele akademicki pracujący w Instytucie Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych. W dostarczonych materiałach załączono informację o 23 samodzielnych nauczycielach akademickich (dr hab., prof.) oraz 19 doktorach zatrudnionych w Uniwersytecie Śląskim jako podstawowym miejscu pracy. Pracownicy uzyskali stopnie naukowe w różnych dyscyplinach i subdyscyplinach (kulturoznawstwo, filozofia, literaturoznawstwo, językoznawstwo, bibliologia, etnologia, muzykologia, religioznawstwo). Zróżnicowanie profili badawczych pracowników umożliwia realizację szerokiego wachlarza realizowanych badań nad różnymi aspektami badań nad kulturą (m.in. historia i metodologia badań kulturoznawczych, problemy międzykulturowości, teatrologia, filmoznawstwo, przestrzeń miejska) oraz zajęć dydaktycznych. Kadre naukowo-dydaktyczną INKSI stanowi grono doświadczonych badaczy o ustalonej renomie w ramach reprezentowanych dyscyplin. Pracownicy wyróżniają się stabilną w kolejnych latach liczbą opublikowanych artykułów w punktowanych czasopismach naukowych, monografiach i rozdziałów w monografiach polskich i zagranicznych (łącznie w latach 2013-2017 w wydawnictwach polskich – 681 oraz w zagranicznych – 58). Pracownicy INKSI kierowali

1 grantem zagranicznym (finansowanym przez Fundusz Wyszehradzki) i uczestniczyli w 3. Pięcioro pracowników pełniło funkcję kierownika polskiego projektu badawczego (NCN, NPRH) oraz 20 było wykonawcami. Publikacje i projekty badawcze realizowane przez pracowników INKSI ściśle odpowiadają profilowi kulturoznawczemu. Przykładowe publikacje zbiorowe wskazujące na wspólne zainteresowania badaczy w tym obszarze, to m.in. *Badanie kultury. Ludzie, projekty, realizacje*. (Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2016), zaś przykładem pracy indywidualnej jest monografia, *Spotkanie kultur. Komunikacja i edukacja międzykulturowa w glottodydaktyce* (Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2015).

INKSI sprzyja publikacji czasopism naukowych: „Laboratorium Kultury”, anglojęzyczne „Anthropos?”, „Teksty z ulicy. Zeszyt memetyczny” (redagowane przez Koło Naukowe Folkloroznawców i Koło Kulturoznawców) oraz „Kwadratura Koła” (Koło Naukowe Filmoznawców), w których publikują zarówno pracownicy i doktoranci INKSI, jak też badacze z innych polskich ośrodków naukowych.

Pracownicy INKSI są członkami polskich i międzynarodowych rad naukowych czasopism, m.in. „MEDIENwissenschaft” w Marburgu, organizacji naukowych: Inter-Disciplinary Net, Oxford, UK, ekspertami: Narodowego Centrum Nauki i PKA. Uczestniczą w programach wymiany akademickiej Erasmus + i MOST.

W raporcie samooceny podano sposoby doskonalenia kompetencji dydaktycznych pracowników. Za takie należy uznać zaangażowanie w projekty dydaktyczne, m.in. organizację wydarzeń poświęconych problematyce edukacyjnej i publikację opracowanych podczas nich prac naukowych, m.in. *Edukacja przez słowo-obraz-dźwięk. Medioznawstwo w dialogu z animacją kulturalną* (Katowice, 12-14 czerwca 2014 r.), podręcznik *Widowisko – Teatr – Dramat. Podręcznik dla studentów kulturoznawstwa*. Wydanie drugie, poprawione i uzupełnione, (Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2014, ss. 196) czy udział pracowników INKSI w przygotowaniu podręczników akademickich z serii *Historia kina* (UNIVERSITAS, Kraków, 2009-2018).

Stosunek liczby pracowników samodzielnych do adiunktów i doktorantów jest w obecnej chwili dobrze wyważony, chociaż należałoby pomyśleć o perspektywie rozwoju młodych naukowców rekrutowanych z doktorantów.

4.2. Kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej należy uznać za kompatybilne w sensie specjalności, jakie reprezentuje, co sprzyja interdyscyplinarności profilu kształcenia. To silna strona kierunku. W raporcie samooceny oraz w rozmowach z dyrekcją INKSI i kadrami przedstawiono dwuetapowy sposób przyporządkowania wykładowcom zajęć: 1) do Zakładów prowadzących badania w obszarze danego przedmiotu; 2) oraz w obrębie Zakładu do tematów badawczych realizowanych przez pracownika.

Ponieważ w skład INKSI wchodzi 6 zakładów (Filmoznawstwa i Wiedzy o Mediach, Teorii i Historii Kultury, Kultury Literackiej, Teatru i Dramatu, Estetyki i Antropologii Przestrzeni oraz Komunikacji Kulturowej) rozwiązanie takie pozwala realizować zajęcia w takich obszarach kulturoznawstwa, jak teoria kultury, antropologia kultury, historia kultury, historia literatury, krytyka i interpretacja literacka, teoria i antropologia literatury, teoria komunikacji, teoria języka, metody badań lingwistycznych, historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, kultura wizualna, teatrologia i sztuki performatywne oraz filmoznawstwo i media audiowizualne.

O ostatecznym kształcie obsady dydaktycznej decydują z-cy Dyrektora INKSI ds. Studiów Stacjonarnych i Niestacjonarnych w porozumieniu z Kierownikami Zakładów.

Skład kadry dydaktycznej uzupełniają pracownicy zewnętrzni, realizujący godziny zlecane. O powierzeniu im zajęć decydują kompetencje zawodowe. Są to m.in. dydaktyk (laboratorium semiotyczne), dziennikarz (zajęcia warsztatowe z dziennikarstwa) i medioznawca. W raporcie

samooceny podano 6 takich osób, co świadczy o rozsądnie wyważonych proporcjach pomiędzy badaczami zatrudnionymi w INKSI (42) oraz uzupełnieniami stosownie do programu zajęć (6).

Pracownicy mają możliwość modyfikowania problematyki zajęć w ramach uogólnionej nazwy przedmiotu stosownie do ewolucji badań i zainteresowań studentów uczestniczących w zajęciach. Należy uznać, że chociaż podejście takie pozwala realizować zajęcia w sposób ściśle związany z prowadzonymi badaniami, to jednocześnie może ono powodować problemy w realizacji zajęć (jak np. brak zawczasu opublikowanego sylabusu zajęć). Jednak obsada zajęć dydaktycznych (zgodnie z podanymi programami zajęć) jest w pełni dostosowana do kompetencji pracowników (np. *Antropologię kultury* prowadzi współredaktor tomów monograficznych „Laboratorium kultury” *Laboratorium Bronisława Malinowskiego, Patrzenie i widzenie w kontekstach kulturoznawczych*).

Doktoranci współuczestniczą w prowadzeniu zajęć (np. do wykładu *Kultura multimedialna* laboratoria prowadzi doktorantka). Z kolei seminaria prowadzone są przez specjalistów w danych obszarach badań (np. seminarium w zakresie teorii i antropologii kultury prowadzi autorka tomu *Antropologia literatury*, Katowice 2005). Pracownicy INKSI sprawują opiekę promotorską nad 43 doktorantami.

4.3. Rozwój zawodowy i awanse pracowników INKSI są uzależnione od polityki kadrowej Uniwersytetu Śląskiego (wyrażonej w statucie UŚ) i Wydziału Filologicznego. W jej ramach prowadzona jest polityka kadrowa Dyrektora Instytutu. Za jej najważniejszą zasadę uznano interdyscyplinarność pracowników w ramach nauk humanistycznych. W sytuacji zapotrzebowania na nowych pracowników (odpowiednio do prowadzenia badań i realizacji programu dydaktycznego) organizowany jest otwarty konkurs na określone stanowiska, ogłaszany na stronie UŚ i w systemie BIP.

Pracownicy oceniani są na dwa sposoby: 1) przez bezpośrednich przełożonych w trybie ciągłym, oraz 2) podczas oceny okresowej (co najmniej raz na cztery lata). Ocena okresowa dokonywana jest przez komisję oceniającą powołaną spośród pracowników Instytutu na wniosek Rady Wydziału Filologicznego. Podstawą do oceny jest ankieta dotycząca działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. W ankiecie uwzględniono takie kryteria, jak: przygotowanie do zajęć, zachęcanie do aktywnego udziału w zajęciach, punktualność prowadzących, dostępność, życzliwość i otwartość kadry. Średnie oceny (w semestrze zimowym roku 2016/2017) lokowały się na poziomie 4,49.

Decyzje komisji oceniającej (pozytywne, warunkowe lub negatywne) przekazywane są do wiadomości pracowników, którzy muszą potwierdzić zapoznanie się z nimi. Politykę kadrową INKSI można ocenić jako spełniającą w pełni wymagania wynikające z potrzeb bieżącej działalności dydaktycznej i naukowej Instytutu.

Słabą stroną procedury, na którą zwracali uwagę pracownicy, jest brak stabilnych kryteriów oceniania, uzależnionych od zmiany rozporządzeń i wynikających z reform systemu szkolnictwa wyższego przekształceń systemu parametryzacji w tym zakresie.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość wypełniania ankiet w formie papierowej, co przekłada się na wysoką zwrotność. Przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej nie mają możliwości wglądu w wyniki ankiet. Ponadto, studenci nie widzą wpływu ankiet studenckich na poprawę jakości kształcenia i uważają, że nie przynoszą one wymiernych efektów. W ocenie ZO PKA studenci wizytowanego kierunku powinni być poinformowani o procedowaniu procesu ankietyzacji, a także o jego wynikach.

Realizacja zajęć dydaktycznych podlega ocenie w trybie hospitacji i ankiet studenckich. Informacje o wynikach ankiet są dostępne dla pracowników w ramach systemu USOS, zaś

o wynikach hospitacji w formularzu, przyjmowanym do wiadomości przez pracownika. Na podstawie corocznej oceny publikacji pracowników sporządzana jest lista rankingowa. Wyniki oceny kadry (ocena ankiety studenckiej, ewaluacja hospitacji zajęć) stanowią podstawę do prowadzenia polityki kadrowej oraz wskazują na kierunki doskonalenia pracowników (np. przeprowadzane są rozmowy z pracownikami osiągającymi najniższe oceny w ankiecie studenckiej). Od oceny parametrycznej pracowników zależy wsparcie finansowania publikacji oraz system „podwyżki ocennej”, czyli finansowego dodatku motywacyjnego za najlepsze osiągnięcia.

Wyróżniający się na polu dydaktycznym pracownicy zgłaszani są do nagród dydaktycznych Rektora UŚ z okazji Dnia Komisji Edukacji Narodowej oraz do „Lauru Studenckiego” w kategorii „Przyjaciel Studenta”.

Z informacji uzyskanych od kadry naukowej wynika, że awanse doktorów habilitowanych ze stopnia adiunkta na stopień profesora nadzwyczajnego dokonywane są na wniosek zainteresowanego. O wynikach otwartego konkursu decyduje powołana przez Wydział Filologiczny komisja, zgodnie z ustalonymi przez WF warunkami.

INKSI umożliwia pracownikom realizowanie indywidualnych celów badawczych oraz uzyskiwanie awansów naukowych, m.in. poprzez ubieganie się o urlopy naukowe. Zapewnia wsparcie finansowe dla realizacji celów statutowych, takich jak finansowanie publikacji (w tym czasopism wydawanych przez INKSI), wyjazdów naukowych i konferencji. Osobne finansowanie w ramach grantów badawczych uzyskują młodzi naukowcy i doktoranci. Z kolei wsparcie dla realizowanych przez pracowników grantów badawczych zapewnia (zgodnie z wypowiedziami kadry) Rektorat UŚ. Pracownicy mogą korzystać z kursów podyplomowych i lektoratów, a także kursów edukacji medialnej.

System oceny pracowników należy uznać na spełniający w pełni wymogi monitorowania działalności naukowej i dydaktycznej przez nich prowadzonej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kadra naukowo-dydaktyczna prowadząca kierunek kulturoznawstwo charakteryzuje się wysoką aktywnością w działalności publikacyjnej, pozyskiwaniu grantów badawczych oraz umiędzynarodowieniu (w nieoczywistych kierunkach współpracy z krajami Europy Środkowej, ale także z Azji). Kwalifikacje naukowe oraz kompetencje dydaktyczne kadry akademickiej tworzącej INKSI są zgodne z założeniami prowadzonego kierunku (należą do nich: przekazywanie wiedzy z obszaru kulturoznawstwa, wykształcanie u studentów poczucia obowiązku w aktywnym uczestnictwie w kulturze regionalnej, polskiej i europejskiej), co pozwala osiągać efekty kształcenia przewidziane dla kierunku w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Do mocnych stron obsady kierunku kulturoznawstwo należy budowanie zespołu interdyscyplinarnego, umożliwiającego utworzenie atrakcyjnej oferty dydaktycznej dla studentów oraz wspieranie działalności naukowej pracowników przez finansowanie publikacji, udziału w konferencjach i wyjazdach badawczych.

Do słabych stron należą niejasne kryteria awansowe oraz niestabilny system ankiet sprawdzających dorobek publikacyjny pracowników.

Zalecenia

1. Należy wprowadzić stabilny system oceny pracowników, którego kryteria zostaną jasno i z wyprzedzeniem przedstawione pracownikom INKSI.

2. Ponieważ pracownicy realizują wiele nadgodzin, wynikających z potrzeby modyfikowania i urozmaicania programu studiów, należy rozważyć możliwość poszerzenia składu kadry dydaktycznej o nowych pracowników.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział współpracuje z absolwentami kierunku, którzy są aktywnymi interesariuszami zewnętrznymi. Ich opinie nt. kierunku są pozyskiwane m.in. poprzez badanie losów absolwentów, ale także dzięki praktykodawcom, którzy również są absolwentami ocenianego kierunku. Wnioski z badania losów absolwentów przeprowadzonych dla Wydziału Filologicznego UŚ w podziale na kierunki wskazują m.in., że w opiniach 50% badanych (wielkość próby 16) na rynku pracy nie ma zapotrzebowania na absolwentów kierunku kulturoznawstwo (zdecydowanie nie 25% i raczej nie 25%), a 19% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Ponadto 44% absolwentów kulturoznawstwa uczestniczących w badaniu deklarowało, że nie wybrałoby ponownie kierunku (31%), a 13% wybrałoby inną uczelnię. Warto zaznaczyć, że podobny odsetek studentów wskazał, że ukończone studia spełniły (38%) i nie spełniły (37%) oczekiwań w zakresie przydatności programu nauczania w karierze zawodowej. Podobne wnioski dotyczą przydatności praktyk w karierze zawodowej – odpowiednio: 32% i 37%. Istotny jest również wynik dotyczący przydatności laboratoriów (co w przypadku wizytowanej uczelni oznacza wszystkie rodzaje zajęć poza wykładami i seminariami). Wyniki wskazują, że 56% badanych nie potrafiło jednoznacznie stwierdzić (trudno powiedzieć) czy laboratoria były przydatne czy nie. 19% badanych uznało, że raczej nie, a taki sam odsetek wskazał, że raczej tak (6%) i zdecydowanie tak (13%). Choć nie należy generalizować wniosków z próby o tak niskiej liczebności (16 osób), to niewątpliwie mogą one stanowić swego rodzaju „informację sygnałną”, wskazującą co najmniej na konieczność pogłębienia danych w celu zdiagnozowania słabości i problemów.

23 maja 2017 roku powołano Radę Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych. Do zadań rady należy:

- opiniowanie dostosowywania programów kształcenia, programów studiów i założonych efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów do potrzeb rynku pracy i oczekiwań otoczenia społecznego;
- wyrażanie opinii na temat pożądanых cech absolwenta, tj. oczekiwanych od absolwentów poszczególnych kierunków kompetencji w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw społecznych;
- rekomendowanie zmian w programach kształcenia, programach studiów i założonych efektach kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, a także sugerowanie powoływania nowych specjalności;
- współorganizowanie projektów o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim;
- nawiązywanie indywidualnych form współpracy z poszczególnymi kierunkami studiów.

Członkowie REIZ mogą wydawać opinie i zgłaszać sugestie dotyczące programów kształcenia, programów studiów i założonych efektów kształcenia: a) podczas posiedzeń REIZ; b) w bezpośrednich konsultacjach z przedstawicielami poszczególnych kierunków; c) pisemnie.

Zapisy dotyczące dopuszczalnych form zgłaszania sugestii mogą prowadzić do przyjęcia biernej postawy wobec pozyskiwania informacji ze strony interesariuszy. Działania należy rozbudować o prowadzenie aktywnych działań mających na celu wzbudzenie dyskusji nt. uczelni, kierunku, specjalności, współpracy. Przeprowadzenie warsztatów, szukanie dobrych praktyk,

przedstawianie ich i omawianie możliwości wdrożenia z uwzględnieniem warunków, struktury i specyfiki funkcjonowania uczelni oraz interesariuszy zewnętrznych.

Według informacji zamieszczonych na stronie internetowej Wydziału Filologicznego UŚ w skład rady wchodzi 16 osób reprezentujących interesariuszy zewnętrznych. Oznacza to, że nie ma rady pracodawców działającej konkretnie w ramach kierunku kulturoznawstwo (wskazano 1 osobę będącą ekspertem ds. kulturoznawstwa).

Jednoznacznie negatywną praktyką jest brak wskazywania wniosków z danych, informacji, analiz i opracowań pozostających w dyspozycji uczelni, wydziału, instytutu i dyskusowania nad nimi (nie ma żadnych danych potwierdzających podjęcie takiej dyskusji). Problem ten pojawiał się zarówno w przypadku wspomnianych w kryterium 2. ankiet dla praktykodawców, wyników badań losów absolwentów, a w przypadku współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczy wniosków z posiedzenia Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych przy Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w dniu 25 kwietnia 2018 roku. Tymczasem uczestnicy spotkania wskazywali m.in. na:

- brak umiejętności samokształcenia jako podstawowy deficyt absolwentów;
- możliwości weryfikowania treści zawartych w sylabusach;
- potrzebę bezpośredniego kontaktu studentów z obiektami kultury, a nie ograniczania się do ich cyfrowych reprodukcji;
- braku umiejętności szybkiego uczenia się, adaptacji i komunikacji;
- znaczenia opanowania kompetencji miękkich;
- potrzebę specjalizacji i praktyk;
- problem braku uczestnictwa studentów w kulturze, nieelastyczność, brak zdolności działania wielozadaniowego;
- konieczność poszerzenia programu praktyk w potencjalnych miejscach pracy absolwentów;
- gotowość do kontynuacji działań związanych np. z pracami dyplomowymi o wymiarze praktycznym;
- zwiększenia studentom dostępu do praktyk.

Choć postulaty te odnosiły się do studentów całego wydziału, to brak podjęcia dyskusji (nie mówiąc o działaniach) na ich temat wskazuje na przykładanie stosunkowo małej wagi do opinii i propozycji przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym członków REIZ oraz praktykodawców.

Innym wymiarem współpracy są relacje z praktykodawcami, których część uczestniczyła w spotkaniu z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego zorganizowanego podczas wizytacji ZO. W spotkaniu uczestniczyło 10 osób reprezentujących 9 podmiotów, w tym: 2 teatry, 2 licea, 3 instytucje kultury, 1 czasopismo internetowe oraz 1 publiczne medium.

Wypowiedzi osób uczestniczących w spotkaniu oraz analiza przedstawionej dokumentacji wskazuje, że zdecydowanie dominującą formą współpracy między wydziałem/kierunkiem a interesariuszami zewnętrznymi jest popularyzacja wiedzy. Pracownicy naukowcy i dydaktyczni uczelni często uczestniczą w spotkaniach, konferencjach, komisjach, zasiadają w jury konkursów, prowadzą otwarte wykłady, uczestniczą w debatach. Relatywnie niewiele jest działań pozwalających studentom zdobywać i rozwijać wiedzę, umiejętności i kompetencje. Wśród problemów wskazanych podczas spotkania z interesariuszami zewnętrznymi znalazła się również kwestia organizacji zajęć i dopasowania wymiaru czasowego studiów (planu, siatki zajęć) do możliwości udziału studentów w działaniach realizowanych w trybie pracy projektowej wymagającej innej organizacji czasu i podziału zadań niż ma to miejsce w przypadku tradycyjnie rozumianego trybu pracy w precyzyjnie określonym przedziale czasu (np. od 8:00 do 16:00).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Relacje i opinie części przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego przedstawionych podczas spotkania z Zespołem Oceniającym wskazują na istnienie pozytywnych przykładów współpracy, szczególnie dotyczy to instytucji kultury, które mają dostęp do relatywnie dużych publicznych środków (RIK Katowice, Katowice Miasto Ogrodów). Widocznymi efektami współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest m.in. otwarcie specjalizacji *Estetyka miasta* oraz stworzenie części studentów (w zależności od specjalizacji) możliwości weryfikacji ich wniosków o dotacje; na podkreślenie zasługuje realizacja części zajęć w szeroko pojętych instytucjach kultury.

Mocne strony: obecność praktyków w kadrze dydaktycznej; duża aktywność popularyzatorska; udział pracowników naukowych w przedsięwzięciach badawczych realizowanych przez podmioty zewnętrzne (JST, NGO) lub we współpracy z nimi (udział w projektach finansowanych z NCK); uwzględnianie potrzeb rynku pracy w tworzeniu specjalności kierunkowych; dobra współpraca w zakresie udostępniania materiału badawczego (np. materiałów archiwalnych) ze strony instytucji kultury.

Słabe strony – w raporcie samooceny do zagrożeń rozwojowych kierunku zaliczono m.in. zróżnicowane wymagania praktykodawców. Czynniki takie nie powinny być postrzegane jako zagrożenie wobec deklarowanego (w raporcie i rozmowach o efektach kształcenia) multidyscyplinarnego kształcenia prowadzonego na wizytowanym kierunku. Nie da się uciec od zróżnicowanych wymagań wobec faktu prowadzenia 6 specjalności: estetyka miasta, filmoznawstwo i wiedza o mediach, komunikacja kulturowa, kultura literacka, teatrologia oraz teoria i antropologia kultur. Postrzeganie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym głównie przez pryzmat aktywności popularyzatorskich pracowników naukowych i realizacji praktyk (świadczą o tym przede wszystkim przedstawiona dokumentacja); mały nacisk na zdobywanie kompetencji badawczych, szczególnie na poziomie zajęć o charakterze praktycznym; niski udział interesariuszy zewnętrznych w zakresie powstawania, weryfikacji efektów kształcenia, weryfikacji i oceny praktyk i prac etapowych, dyplomowych. Słabe wykorzystanie w praktyce dydaktycznej wniosków zgłaszanych przez członków REIZ.

Zalecenia

W celu rozwijania form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym ZO zaleca:

- realizację współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie przekraczającym działalność Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych funkcjonującej w ramach Wydziału Filologicznego UŚ – realizacja i dokumentowanie efektów współpracy na poziomie Instytutu;
- zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w tworzenie, weryfikację efektów kształcenia, weryfikację i oceny praktyk oraz prac etapowych i dyplomowych;
- stworzenie możliwości zgłaszania tematów do opracowania przez studentów na poziomie prac etapowych, dyplomowych i wyraźne przekazanie interesariuszom zewnętrznym informacji o tej możliwości.

Kryterium 6. Umieędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca międzynarodowa na poziomie kadry badawczo-dydaktycznej w INKSI jest bardzo dobrze rozwinięta. Pracownicy Instytutu są członkami międzynarodowych towarzystw

badawczych, zasiadają w radach naukowych, są członkami redakcji czasopism oraz międzynarodowych zespołów badawczych. Np. troje pracowników od 2005 należy do sieci Cultmedia (Instytut Technologii w Karlsruhe), inni badacze od 2008 są członkami Interdisciplinary.net (Oxford University). Efektem tej współpracy jest udział w wydaniu 26 tomów obcojęzycznych poświęconych zagadnieniom kulturoznawczym (Trafo Verlag, Berlin) oraz udział – także studentów – w licznych konferencjach zagranicznych. Instytut posiada od lat odnawiane umowy o współpracy naukowej z ponad dwudziestoma zagranicznymi uczelniami i ośrodkami badawczymi, czego efektem są wydawane za granicą monografie i publikacje w czasopismach, a także cykliczne konferencje (np. w latach 2008-2016 w Oxford University).

Międzynarodowa działalność naukowa pracowników INKSI wyraźnie przekłada się na dydaktykę prowadzoną na kierunku kulturoznawstwo. Należy tu wymienić jako przykład prowadzone od 2013 cykle warsztatów *Machinima Design with Moviestorm Virtual Studio*. Wpływ na zajęcia dydaktyczne miał także projekt badawczy realizowany jako Mały Grant Wyszehradzki – *Teatr historii lokalnych w Europie Środkowej*. Uczestnicy tego projektu z uczelni zagranicznych wygłaszali wykłady gościnne dla studentów INKSI. Przykładów tego typu działań można wskazać więcej, co świadczy o dynamicznej współpracy i faktycznej wymianie osiągnięć naukowych i doświadczeń dydaktycznych.

W ramach kształcenia na wizytowanym kierunku studenci odbywają lektorat z języka obcego. Na wspomniane zajęcia studenci kulturoznawstwa uczęszczają zarówno na I stopniu, jak i na II stopniu studiów. Podczas lektoratów w ramach II stopnia studiów studenci mają możliwość zyskać znajomość języka obcego specjalistycznego i naukowego, nie określono jednak poziomu znajomości języka, jaki powinien osiągnąć student na II stopniu studiów. Grupy zajęciowe są zróżnicowane ze względu na poziom zaawansowania poprzez wstępny test poziomujący. Niezależnie od lektoratów, Instytut oferuje studentom możliwość udziału w zajęciach prowadzonych w języku angielskim: *History of Polish Cinema, Contemporary Polish Theatre, Sensorial Anthropology, Audiovisual Communication, Cultural practices*. Warunkiem uruchomienia takich zajęć jest utworzenie się grupy studenckiej zainteresowanej wykładem w języku obcym. Studenci posiadający certyfikat znajomości języka obcego mogą być zwolnieni z lektoratu bądź zapisać się na wyższy poziom lub na lektorat innego języka obcego.

W jednostce prowadzącej wizytowany kierunek działa program Erasmus+. W wymianie w ramach programu Erasmus+ biorą udział zarówno wykładowcy, jak i studenci. W gronie wykładowców wymiana jest dwustronna, a nauczyciele z uczelni zagranicznych przygotowują bogatą ofertę zajęć o tematyce zgodnej z profilem prowadzonego kierunku i zakładanymi efektami kształcenia. Zasięg międzynarodowej mobilności nauczycieli akademickich zatrudnionych w jednostce prowadzącej kierunek studiów kulturoznawstwo jest duży i obejmuje kontakty nie tylko określone umowami w ramach programu Erasmus+, ale także umowami dwustronnymi.

Corocznie w wymianie stypendialnej w ramach programu Erasmus+ bierze udział dwoje-troje studentów kulturoznawstwa. Podczas spotkania z ZO PKA studenci kulturoznawstwa stwierdzili, że małe zainteresowanie wyjazdami w ramach programu może wynikać ze słabej oferty przeznaczonej dla ich kierunku bądź decydują o tym kwestie osobiste. Przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej stwierdzili, że informacje na temat wymian akademickich są ogólnodostępne i w pełni zrozumiałe. Informacje dotyczące wymian studenckich znajdują się na stronie internetowej Wydziału, corocznie organizowane są także spotkania informacyjne.

Kierunki prowadzone przez INKSI przyjmują także studentów zagranicznych zarówno w ramach wymiany erasmusowej, jak i innych programów skierowanych do studentów z zagranicy (4-6 osób rocznie).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Współpraca międzynarodowa prowadzona przez pracowników INKSI jest intensywna i różnorodna, obejmuje udział w stowarzyszeniach i międzynarodowych sieciach naukowych; jednostka posiada ponad dwadzieścia systematycznie realizowanych umów o współpracy z zagranicznymi uczelniami i ośrodkami badawczymi. Świadectwem tej współpracy są liczne publikacje wydawane za granicą, udział w konferencjach zagranicznych i ich organizacja, prowadzenie grantów naukowych ze środków pozyskanych wspólnie z partnerami zagranicznymi. Mocną stroną współpracy międzynarodowej prowadzonej w INKSI jest jej wpływ na dydaktykę na kierunku kulturoznawstwo – cykle warsztatów i wykłady gościnne badaczy zagranicznych, tematyka badań projektowych odzwierciedlana w treści merytorycznej zajęć.

Na wizytowanym kierunku prowadzone są zajęcia z języków obcych, na których studenci mają możliwość nauki języka specjalistycznego. Nie określono poziomu znajomości języka na studiach drugiego stopnia (powinien być to B2+). Studentom oferowane są także zajęcia w językach obcych. Jednostka posiada podpisane umowy w ramach programu Erasmus+, jednak mobilność studencka jest słabą stroną wizytowanego kierunku.

Zalecenia

1. Należy poszerzyć ofertę stypendialną w ramach programu Erasmus+ dla studentów wizytowanego kierunku i bardziej skutecznie zachęcać studentów do korzystania z możliwości odbycia części studiów w uczelni zagranicznej.
2. Należy określić jaki poziom znajomości języka obcego powinni osiągnąć studenci studiów drugiego stopnia.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1. INKSI dysponuje pomieszczeniami w ramach Wydziału Filologicznego UŚ i jest w tym obszarze zależny od decyzji podejmowanych przez władze WF. Z uwagi na takie usytuowanie instytucjonalne do najważniejszych aspektów należy planowana (w roku 2020) przeprowadzka do zmodernizowanego budynku uniwersyteckiego przy ul. Uniwersyteckiej 4 (w głównym kampusie UŚ). Pomieszczenia INKSI, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne, a także gabinety pracowników i pomieszczenia biblioteczne spełniają wymagania przepisów BHP.

W chwili obecnej w dyspozycji INKSI pozostają sale dydaktyczne wyposażone w pełni w sprzęt do prowadzenia zajęć o charakterze tradycyjnym (tablice i pomoce naukowe) oraz multimedialnym (projektory, telewizory LCD o dużych ekranach, sprzęt DVD, VHS, ewentualnie sprzęt muzyczny, wskaźniki elektroniczne, sprzęt nagłośnieniowy), dostosowanym do wielkości i rozmieszczenia w salach stołów i krzeseł. W budynku dostępna jest dla studentów i pracowników sieć WI-FI. Wykorzystanie sal uzależnione jest od zajęć prowadzonych przez WF w ramach 9 kierunków, co – jak stwierdzają autorzy raportu samooceny – sprawia czasami trudności logistyczne oraz wpływa negatywnie na komfort pracy studentów. Pracownicy korzystają z przypisanych poszczególnym Zakładom gabinetów, w których realizowane są także seminaria dyplomowe. Pomieszczenia, z których korzysta INKSI, umożliwiają prowadzenie prac badawczych z obszaru kulturoznawstwa,

choć należy zwrócić uwagę na specyfikę tego rodzaju badań, obejmującą badania prowadzone w przestrzeni miejskiej oraz instytucjach kultury.

Infrastruktura Wydziału Filologicznego jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych (w budynku znajdują się 2 windy, specjalne podjazdy oraz 5 toalet) oraz zindywidualizowanych i spersonalizowanych form kształcenia (obejmują one specjalistyczne oprogramowanie wspierające osoby ograniczone ruchowo, niedowidzące i niedosłyszące). Dodatkowe wsparcie (osoba asystenta) zapewnia Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych.

Jednak dotychczasowe usytuowanie WF przy Placu Sejmu Śląskiego sprawia, że budynek nie wystarcza na realizowanie obecnych potrzeb Instytutów. Do wad należy brak możliwości rozwoju w ramach dostępnej infrastruktury budowlanej (aktualny zły stan toalet i korytarzy, brak możliwości usytuowania baru i przestrzeni socjalnej dla studentów). WF stara się redukować niedociągnięcia rozwiązaniami temporalnymi (jak planowane wprowadzenie cateringu i automatów z napojami i przekąskami).

Studenci korzystają także z infrastruktury zewnętrznej, takiej jak katowickie galerie, muzea, kina, teatr, medialaby (przykładem zajęcia w ramach przedmiotu „Medialab – warsztaty”, które odbywają się w Medialabie Katowice, części Instytucji Katowice Miasto Ogrodów) oraz w pełni wyposażonym w udogodnienia dydaktyczne Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej (CINIBA). Instytucje, w których odbywają się praktyki studenckie, wybierane są ze względu na ich specyfikę, a tym samym ich wyposażenie odpowiada wymogom konkretnych specjalizacji (przykładowo korzystanie z Medialabu uwarunkowane jest urządzeniami technicznymi i aplikacjami, którymi dysponuje ta instytucja, a które niedostępne są w wyposażeniu UŚ).

7.2. Studenci i pracownicy INKSI mają do dyspozycji usytuowaną w budynku przy Placu Sejmu Śląskiego Bibliotekę Wydziału Filologicznego oraz mogą korzystać z wspomnianej wyżej CINIBA. Zgodnie z raportem samooceny, stan zasobów BWF na czerwiec 2017 roku wynosił 1 373 324 woluminy. Pracownicy INKSI mogą zgłaszać potrzebne zakupy książek i prenumeraty czasopism pracownikom WBF, dzięki czemu zasób materiałów dostępnych dla studentów kulturoznawstwa pozwala w pełni na realizowanie zadań w ramach zajęć dydaktycznych i przygotowywania prac dyplomowych.

Godziny otwarcia BWF są dostosowane do godzin działania Wydziału – są one rozłożone zarówno na przedpołudnie, jak i popołudnie i weekendy, umożliwiając dostęp do księgozbioru studentom pracującym oraz studentom studiów niestacjonarnych.

Dostęp do baz danych odbywa się w systemie cyfrowym w ramach systemu HAN. Bazy danych są aktualizowane na bieżąco. W konsultacji z pracownikami (prowadzący zajęcia mogą zgłaszać propozycje) dokonywane są również okresowe zakupy książek, stosownie do potrzeb prowadzonego i modyfikowanego procesu kształcenia, co umożliwia dostęp zarówno do podstawowej, jak i najnowszej literatury w obszarze kulturoznawstwa.

UŚ umożliwia pracownikom dostęp do Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (RE-BUŚ). Utworzony w 2018 cyfrowy zasób umożliwia pracownikom, doktorantom i studentom deponowanie i udostępnianie dorobku intelektualnego UŚ.

Pracownicy i studenci INKSI korzystają także z zasobów Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, powstałego z połączenia zasobów bibliotecznych zbiorów UŚ i UE. Budynek CINIBA jest w pełni wyposażony w udogodnienia umożliwiające prowadzenie zajęć grupowych (sale konferencyjne, miejsca do pracy wspólnej) oraz indywidualnej pracy naukowej (sale wyciszone). Dostęp do zasadniczej części zbiorów jest otwarty, zaś infrastruktura (miejsca do siedzenia, stoły, dostęp do skanerów) pozwala w pełni korzystać z zasobu, jak i organizować wydarzenia naukowe

(warsztaty, wystawy, konferencje). Do korzystania z CINIBA zachęcają również estetyczne walory architektury zewnętrznej oraz wnętrza. INKSI organizuje specjalistyczne szkolenia w zakresie wyszukiwania informacji i korzystania z zasobów elektronicznych przeznaczonych dla magistrantów i licencjatów na wstępnym etapie przygotowywania prac dyplomowych. Zasoby CINIBA są dostępne dla osób niepełnosprawnych dzięki cyfrowym narzędziom, m.in. programom ułatwiającym obsługę urządzeń mobilnych oraz sprzętu wspierającego naukę (np. specjalistycznych klawiatur, lup, powiększalników, urządzeń zastępujących). O jakości CINIBA świadczą liczne nagrody zarówno dla projektu architektonicznego, jak i sposobów jego wykorzystania.

Pracownicy i studenci INKSI mogą także korzystać z zasobów Śląskiej Biblioteki Cyfrowej, wyspecjalizowanej w edukacyjnym upowszechnianiu kulturowego dziedzictwa Śląska oraz publikowaniu prac naukowych poświęconych regionowi.

7.3. Perspektywy rozwoju infrastruktury zostały zaprezentowane ZO PKA w formie planów i wizualizacji. Obejmują one takie aspekty, jak znaczące poprawienie warunków lokalowych (zwiększenie powierzchni użytkowej z przeznaczeniem na dydaktykę, a także powierzchni gabinetowej przeznaczonej na pracę naukową i konsultacje pracowników), socjalnych (m.in. przestrzenie socjalne dla studentów, pomieszczenie dla rodzica z dzieckiem, miejsca parkingowe). Przeprowadzka jest realną możliwością poprawienia warunków lokalowych, konieczną dla rozwoju naukowej i dydaktycznej działalności INKSI, a także otworzyć może nowe pola współpracy kulturalno-animacyjnej z instytucjami kultury znajdującymi się w pobliżu nowej lokalizacji (m.in. Muzeum Śląskie w Katowicach). W przeprowadzonych w ostatnich latach renowacjach (m.in. niektórych toalet) oraz modernizacjach sprzętu dydaktycznego (m.in. doposażenie sal), a także w decyzji o pozostawieniu do czasu przeprowadzki zasobów biblioteki WF w starym budynku wzięto pod uwagę wyniki rocznych raportów ds. jakości kształcenia oraz uwagi pracowników i studentów przedstawiane podczas spotkań z Dyrekcją INKSI. Wnioski z rozmów (a także wyniki ankiety studenckiej) zostały uwzględnione przy projektowaniu nowej bazy dydaktycznej i naukowej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W ramach dostępnych możliwości lokalowych INKSI dba o rozwój infrastruktury dydaktycznej. Świadczy o tym dostęp i wykorzystywanie, zgodnie z prowadzonym kierunkiem, urządzeń cyfrowych i multimedialnych. Planowane na rok 2020 przeniesienie Wydziału do nowego budynku na terenie kampusu uniwersyteckiego w zasadniczy sposób poprawi warunki prowadzenia procesu dydaktycznego i podniesie komfort pracy wykładowców i studentów.

W chwili obecnej studenci z niepełnosprawnościami mają zagwarantowany dostęp do wszystkich pomieszczeń dydaktycznych i socjalnych, mogą także korzystać z pomocy technicznych pozwalających na usprawnienie osiągania przez nich zakładanych efektów kształcenia.

Zasoby biblioteczne dostępne w bibliotece wydziałowej oraz w CINIBA są liczne, różnorodne i aktualizowane. Zbiory dostępne dla pracowników i studentów w pełni odpowiadają potrzebom dydaktycznym i pozwalają na osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Lektury zalecane w sylabusach są dostępne w bibliotekach WF oraz CINIBA w formie drukowanej, lub w dostępie on-line w cyfrowych bazach danych.

Władze INKSI są świadome mankamentów infrastrukturalnych obecnej lokalizacji, reagując na prośby studentów i pracowników dotyczące m.in. renowacji sal wykładowych i toalet, a także

powstrzymania wyprowadzki Biblioteki Wydziałowej do CINIBA oraz stworzenia przestrzeni socjalnej.

Zalecenia

Należy na czas modernizacji nowego budynku zapewnić zaplecze socjalne (automaty do napojów i przekąsek, catering), a także (choćby czasowo) poprawić warunki higieniczne.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1. Studenci kulturoznawstwa chętnie korzystają z konsultacji oferowanych przez nauczycieli akademickich. Przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej wyrazili pozytywne opinie na temat wsparcia merytorycznego, które uzyskują od wykładowców podczas zajęć oraz konsultacji. Podczas spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, że w zależności od ich chęci i potrzeb mogą angażować się w prowadzone przez nauczycieli akademickich badania naukowe.

W opinii studentów grupy zajęciowej, w których uczestniczą, są odpowiednio liczne, co ma pozytywny wpływ na proces doskonalenia ich umiejętności i pogłębiania wiedzy.

W jednostce prowadzącej kierunek kulturoznawstwo – jak w całej uczelni – istnieje system motywacji studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Studenci mogą ubiegać się o stypendia: Rektora dla najlepszych studentów, stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia oraz stypendia lokalne, np. stypendium Marszałka Województwa Śląskiego. Warte zauważenia jest również możliwość ubiegania się o granty Rektora Uniwersytetu Śląskiego dla najlepszych studentów w roku akademickim 2017/2018. Wspomniany program miał na celu motywowanie badawczej aktywności studentów.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uzyskania wsparcia materialnego. Informacje na temat wszystkich oferowanych stypendiów (stypendium socjalne, stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami, zapomoga) są według studentów przejrzyste, ogólnodostępne i mogą je znaleźć na stronie Uczelni oraz na tablicach informacyjnych w budynku dydaktycznym.

W Uczelni istnieje Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, które jest odpowiedzialne za koordynację działań związanych z niepełnosprawnościami na poszczególnych Wydziałach. Dodatkowo w jednostce prowadzącej wizytowany kierunek są powołani Pełnomocnicy Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych. Uczelnia zapewnia oprogramowanie komputerowe wspierające osoby ograniczone ruchowo, niedowidzące i niesłyszące. Ponadto, studenci z niepełnosprawnościami mają również możliwość korzystania ze wsparcia asystenta studenta niepełnosprawnego. Za indywidualne rozpoznanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami związanych również z ubieganiem się o Indywidualne Dostosowanie Studiów odpowiedzialni są Pełnomocnicy Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych.

Biuro Karier działające w Uczelni wspiera studentów w wejściu na rynek pracy poprzez organizowanie spotkań z pracodawcami, szkolenia dla studentów, dyżur doradców kariery na wydziałach, a także organizowanie mobilnych targów pracy. Studenci wizytowanego kierunku mają dostęp do bazy ofert pracy oraz praktyk poprzez międzyuczelniany portal biur karier,

w którym Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego partycypuje. Informacje na temat organizowanych inicjatyw przez Biuro Karier studenci mogą znaleźć na stronie internetowej Uczelni oraz na tablicach informacyjnych w budynkach dydaktycznych. Podczas spotkania z ZO PKA, studenci stwierdzili, że w miarę potrzeb korzystają z oferty Biura Karier.

Na Wydziale prowadzącym oceniany kierunek istnieje 39 kół naukowych. Studenci kulturoznawstwa, wspólnie ze studentami kierunku kultury mediów, aktywnie działają przede wszystkim w: Kole Naukowym Filmoznawców, Kole Naukowym Badaczy Kultury Popularnej, Kole Naukowym Kulturoznawców, Kole Naukowym Filozofii Kultury, Kole Naukowym Teatrologów oraz Fotograficznym Kole Naukowym.

Koło Naukowe Filmoznawców zajmuje się organizacją cykli spotkań, które są poświęcone konkretnym rodzajom kina. W ramach działalności koła naukowego wydawany jest nieregularnik „Kwadratura Koła”. Studenci wizytowanego kierunku są autorami niektórych artykułów zamieszczanych w nieregularniku. Koło naukowe aktywnie współpracuje z Dyskusyjnym Klubem Filmowym „Ambasada” oraz uczestniczy w Festiwalu Nauki Uniwersytetu Śląskiego, co pozwala na prowadzenie działań propagujących kino poza środowiskiem studenckim.

Współpraca studentów działających w Kole Naukowym Badaczy Kultury Popularnej z Centrum Kultury Zamek, które jest organizatorem Wrocławskich Dni Fantastyki, pozwala na uczestnictwo studentów wizytowanego kierunku w panelach oraz prelekcjach w charakterze prelegentów. Warty uwagi jest fakt, iż studenci działający w tym kole brali udział w przygotowaniu tomu „Kulturowe gry w *Grze o tron*”.

Koło Naukowe Filozofii Kultury organizuje m.in. regularne nocne pokazy filmowe, podczas których odbywają się dyskusje na temat wyświetlanych materiałów między studentami a nauczycielami akademickimi, którzy są tam zapraszani w charakterze gości. Ponadto, członkowie koła organizują spotkania seminaryjne wokół lektur związanych z określonym tematem, a także wspólne wyjścia na seanse filmowe bądź spektakle teatralne pod hasłem „Kulturoznawcy w...”.

Studenci działający w ramach Koła Naukowego Teatrologów organizują m.in.: regularne spotkania dyskusyjne poświęcone wybranym zagadnieniom współczesnego teatru, wspólne wyjazdy na spektakle, zwiedzanie miejsc poświęconych polskim twórcom teatralnym, a także spotkania z aktorami i reżyserami.

Wart podkreślenia jest też fakt, iż koła naukowe działające w jednostce prowadzącej oba wizytowane kierunki współpracują ze sobą, co prowadzi do poszerzenia zakresu ich działalności i wzajemnego wsparcia w podejmowanych inicjatywach. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wizytowanego kierunku stwierdzili, że ich działalność w kołach naukowych poszerza ich wiedzę, a także uzupełnia ich efekty kształcenia nabyte podczas procesu kształcenia. Działalność wspomnianych kół naukowych jest ściśle powiązana z tematyką wizytowanego kierunku i pozwala na publikacje studentów z nią związane. Członkowie kół naukowych wyrazili pozytywne opinie na temat wsparcia merytorycznego swoich opiekunów, a także ich dostępności dla nich. W opinii studentów obecnych podczas spotkania z ZO PKA, koła naukowe nie mają odpowiedniego wsparcia finansowego. W ocenie ZO PKA, wsparcie finansowe w uzasadnionych przypadkach ze strony władz Wydziału dla kół naukowych przyniesie wymierne efekty dla ich działalności i pozwoli na podejmowanie jeszcze ciekawszych inicjatyw.

Studenci poprzez swoich przedstawicieli w działającym w jednostce samorządzie studenckim, mają udział w gremiach istniejących w jednostce, m.in. Rada Wydziału, Wydziałowy oraz Kierunkowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Ponadto, studenci biorą czynny udział w pracach tych gremiów podczas cyklicznych spotkań. Przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej działający w strukturach wydziałowego organu samorządu studenckiego wyrazili

pozytywne opinie na temat wsparcia ze strony Władz Wydziału i mają poczucie, że ich głos jest słuchany.

Podczas spotkania z ZO PKA, studenci wyrazili pozytywne opinie na temat wsparcia administracyjnego oferowanego przez dziekanat. Studenci mogą uzyskać tam wsparcie oraz pomoc, a podejście pracowników jest przyjazne, co tworzy miłą atmosferę.

Na wizytowanym kierunku studenci swoje problemy i skargi zgłaszają bezpośrednio do władz Wydziału, władz Instytutu bądź do prowadzących zajęcia. W opinii studentów obecnych podczas spotkania z ZO PKA, władze Wydziału oraz Instytutu cechują się dużą otwartością i chętnie podejmują dialog ze studentami. Ponadto, studenci wizytowanego kierunku stwierdzili, że ten sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków przez nich zgłaszanych jest skuteczny i przynosi wymierne rezultaty.

8.2. Informacje dotyczące form opieki i wsparcia, jakie oferowane są przez jednostkę prowadzącą kierunek kulturoznawstwo, studenci mogą znaleźć na stronie internetowej Wydziału bądź Instytutu oraz na tablicach informacyjnych w budynku dydaktycznym. Podczas spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, że dostępne na ten temat informacje są dla nich zrozumiałe, kompletne, a także zaspokajają ich potrzeby.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, że swoje opinie na temat systemu opieki i wsparcia wyrażają za pośrednictwem swoich przedstawicieli w gremiach wydziałowych. Ponadto, studenci mogą zgłaszać swoje uwagi oraz sugestie bezpośrednio władzom Wydziału bądź Instytutu w sposób nieformalny.

Studenci wizytowanego kierunku nie mają możliwości oceny wsparcia administracyjnego oferowanego przez dziekanat. W ocenie ZO PKA należy zapewnić możliwość oceny wsparcia administracyjnego oferowanego przez dziekanat.

Studenci wyrazili pozytywne opinie na temat ich kontaktu z władzami Wydziału oraz Instytutu, które cechują się otwartością na ich potrzeby. Ponadto, studenci chętnie dzielą się swoimi opiniami z władzami, ponieważ mają poczucie słuchania ich głosu. Podczas spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, że swoje uwagi bądź problemy zgłaszają bezpośrednio do władz, które w ich opinii są sprawnie rozwiązywane.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci kulturoznawstwa mają dostęp do informacji na temat systemu opieki oraz wsparcia oferowanego przez jednostkę prowadzącą wizytowany kierunek, który wspomaga ich w procesie kształcenia. Ponadto, studenci mają zapewnioną opiekę oraz wsparcie merytoryczne ze strony nauczycieli akademickich. Dzięki odpowiednio licznym grupom na zajęciach, zachowana jest adekwatna możliwość konsultacji z nauczycielami akademickimi podczas zajęć. W jednostce prowadzącej wizytowany kierunek istnieje możliwość uzyskania wsparcia materialnego dla studentów w trudnej sytuacji poprzez stypendia socjalne, które stabilizują odpowiednie warunki procesu uczenia się. W Uczelni działa Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, które wraz z Pełnomocnikami Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych prowadzi działania związane ze wsparciem osób z niepełnosprawnościami. Studenci wizytowanego kierunku w miarę potrzeb korzystają z inicjatyw organizowanych przez Biuro Karier. Wsparcie administracyjne spełnia potrzeby studentów wizytowanego kierunku. W jednostce prowadzącej wizytowany kierunek bardzo aktywnie działają koła naukowe, które są jej mocną stroną. Informacje na temat form opieki i wsparcia zapewnianych przez Uczelnię znajdują się w kanałach informacyjnych prowadzonych przez nią oraz na tablicach informacyjnych w budynkach dydaktycznych. Studenci

mają możliwość wypełniania ankiet oceny prowadzących zajęcia w formie papierowej. Słabą stroną jest brak informacji zwrotnej dla studentów na temat wyników procesu ankietyzacji, a w szczególności na temat jego efektywności. Studenci nie mają natomiast możliwości oceny pionu administracyjnego i dostępnej im infrastruktury. Wprowadzenie tego typu ankiet byłoby konieczne. Władze Wydziału oraz Instytutu, a także nauczyciele akademicy, cechują się otwartością na studentów i chętnie wchodzi z nimi w dialog.

Zalecenia

1. Należy stworzyć system informacji zwrotnej dla studentów na temat wyników ankiet oceniających wykładowców i jakości kształcenia w ramach procesu dydaktycznego.
2. Należy opracować i wdrożyć ankiety studenckie dotyczące wsparcia ze strony pionu administracyjnego i jakości dostępnej studentom infrastruktury, a także zadbać o informacje zwrotne dla studentów.
3. Należy zadbać o większe wsparcie finansowe kół naukowych, co pozwoliłoby na poszerzenie działalności badawczej studentów poza obowiązkowym programem kształcenia.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Oceną PKA, która bezpośrednio poprzedzała aktualnie przeprowadzaną ocenę kierunku kulturoznawstwo, była ocena instytucjonalna Wydziału Filologicznego. W jej ramach Zespół Oceniający stwierdził realizację wszystkich wcześniejszych zaleceń sformułowanych w ramach poprzednich ocen programowych na kierunku kulturoznawstwo.

W ramach oceny instytucjonalnej nie sformułowano zaleceń odnoszących się bezpośrednio do ocenianego kierunku kulturoznawstwo.